

Bestuursverslag en Jaarrekening 2023

Vereniging Dokters van de Wereld

INHOUD

WOORD VOORAF	3
HIER STAAN WE VOOR	4
ONZE HULP IN NEDERLAND	5
ONZE HULP WERELDWIJD	11
PLEITBEZORGING	14
COMMUNICATIE & FONDSSENWERVING	16
MENS & ORGANISATIE	18
BESTUUR, TOEZICHT & VERANTWOORDING	19
BEZOLDIGING	21
FINANCIEEL BELEID, RISICOANALYSE & BEHEERSING	22
JAARREKENING 2023	26

WOORD VOORAF

Ook in 2023 bleef het onrustig aan de buitengrenzen van Europa. Een jaar na de Russische inval in Oekraïne leveren we zorg aan de meest kwetsbare groepen aan de frontlinie. Ook worden Turkije en Syrië getroffen door een verwoestende aardbeving. Dokters van de Wereld heeft als een van de weinige medische organisaties toegang tot het gebied en kan snel hulp leveren. Dit kunnen we doen dankzij de steun van vele donateurs, groot en klein.

Toegang tot zorg

Maar ook dichterbij huis blijft onze hulp nodig. Omdat toegang tot de huisarts voor ongedocumenteerde mensen steeds nijpender wordt, openen we uit protest een eigen Medische Post. Ook maken we ons zorgen om de toegang tot zorg voor asielzoekers die in de crisisnoodopvang verblijven. Daarom doen we met collega's van het Rode Kruis en Pharos onderzoek. De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd bevestigt onze conclusie: de crisisnoodopvang is ziekmakend.

Samen met partners uit de Armoedecoalitie maken wij ons sterk voor toegang tot mondzorg voor iedereen. Dokters van de Wereld en FNV overhandigen samen een zwartboek aan de Tweede Kamer. Ondertussen breiden we de samenwerking met vrijwillige tandartsenpraktijken uit en lanceren we een landelijk Compassie Netwerk. Hier bieden we noodbehandelingen voor mensen die de tandarts niet kunnen betalen.

Humanitair recht

In Gaza escaleert het conflict tussen Israël en Hamas. Het humanitair recht wordt door alle partijen geschonden. In november verliest Dokters van de Wereld een collega, eerstehulparts Maysara Rayyes. Tijdens een bombardement op zijn appartementencomplex in Gaza komt hij om het leven. Wij herhalen onze oproep tot een onmiddellijk staakt-het-vuren. Dit is de enige manier om deze humanitaire ramp een halt toe te roepen en burgers, medisch personeel en gezondheidsfaciliteiten te beschermen.

De uitkomst van de verkiezingen in Nederland geeft ons een dubbel gevoel. Er ontstaat een politieke meerderheid voor een aantal van onze belangrijke standpunten, zoals mondzorg in het basispakket en afschaffing van het eigen risico. Tegelijk verhardt de toon en zijn er zorgen dat juist meer mensen worden buitengesloten en we als samenleving verder tegenover elkaar komen te staan. Voor Dokters van de Wereld zijn juist medemenselijkheid en solidariteit het antwoord op vraagstukken als bestaanszekerheid en toegankelijkheid van gezondheidszorg. Onze vrijwilligers laten dit dagelijks in de praktijk zien.

Ongekende steun

Omdat de toegang tot zorg helaas verslechtert, blijft Dokters van de Wereld sterk groeien. Daarom hebben we ons in Nederland vanaf 2023 in een nieuwe regiostructuur georganiseerd, waardoor onze afdelingen effectiever kunnen samenwerken. Maar we kunnen het niet alleen. Alleen met de steun van een ongekend aantal bestaande en nieuwe donateurs, vrijwilligers en sympathisanten kan Dokters van de Wereld haar werk doen. Samen blijven we ons hardmaken voor het recht op zorg.

Hartelijk bedankt voor uw steun!

Jasper Kuipers

Directeur Dokters van de Wereld

Dokters van de Wereld strijdt voor het recht op zorg voor iedereen. Dit doen we met onze internationale collega's van Médecins du Monde in meer dan 70 landen, waaronder in Nederland. Samen met onze vrijwilligers komen wij in actie voor voor degenen voor wie toegang tot zorg nog niet vanzelfsprekend is.

WAT WILLEN WE

Iedereen heeft recht op zorg. Toch krijgen veel mensen niet de zorg die zij nodig hebben. Vaak zijn dit mensen in een kwetsbare positie. Dit vinden wij onacceptabel. Daarom bieden we praktische oplossingen in de vorm van medische hulp en mentale steun. Maar onze strijd gaat verder: wij willen ook structurele veranderingen teweegbrengen. Dus laten we van ons horen bij beleidsmakers en politici in Den Haag en op andere plekken in binnen- en buitenland. We gaan daarmee door totdat het recht op zorg voor iedereen gewaarborgd is.

WIE HELPEN WE

Wie je bent of waar je vandaan komt mag geen reden zijn om van zorg uitgesloten te worden. Wij helpen mensen die geen of gebrekkige toegang tot gezondheidszorg hebben. Buiten Nederland zetten wij ons in voor mensen in armere landen, conflictgebieden en na natuurrampen. In Nederland helpen wij bijvoorbeeld mensen met lage inkomens, nieuwkomers of mensen zonder verblijfspapieren.

Ongedocumenteerde mensen. In Nederland leven naar schatting tussen de 23.000 en 58.000 mensen zonder verblijfspapieren. Toegang tot gezondheidszorg is een internationaal erkend mensenrecht. Toch is het voor mensen zonder verblijfspapieren in de praktijk lastig om zonder bemiddeling medische zorg te krijgen. Vaak is bij deze doelgroep sprake van traumatische ervaringen. Deze kwetsbaarheid brengt risico's met zich mee voor hun gezondheid. Wij bieden medische en psychosociale hulp én dragen bij aan het vergroten van hun zelfredzaamheid binnen de Nederlandse gezondheidszorg.

Nieuwkomers. Nederlanders hebben gemiddeld vijf keer per jaar contact met hun huisarts. Voor nieuwkomers (asielzoekers en vluchtelingen) is een bezoek aan

de huisarts, of zelfs een telefonisch consult, helaas niet vanzelfsprekend. De zorg is overbelast en veel huisartsenpraktijken nemen geen nieuwe patiënten aan. Nieuwkomers spreken vaak de taal niet of weten niet waar ze kunnen aankloppen, maar hebben wel zorg nodig. Daarom staan wij voor hen klaar.

Mensen met een kleine portemonnee. Een groeiend aantal mensen stelt medische behandelingen uit of mijdt de dokter zelfs helemaal, omdat ze het eigen risico niet (meer) kunnen betalen. Ook gaan zeker 1,5 miljoen Nederlanders niet of nauwelijks naar de tandarts, vaak met ernstige pijnklachten tot gevolg. Hoge kosten verhinderen steeds meer mensen de zorg te krijgen die ze nodig hebben. Dokters van de Wereld komt op voor de rechten van deze mensen en biedt hen medische hulp.

HOE HELPEN WE

Wij komen op voor groepen mensen in Nederland en daarbuiten voor wie de toegang tot zorg níet vanzelfsprekend is. We bieden medische en psychosociale hulp aan mensen die vaak niet worden gezien. We begeleiden hen naar reguliere zorg, informeren hen over hun rechten en maken hen wegwijs in de Nederlandse gezondheidszorg. We verlagen de drempels tot zorg waar wij dit kunnen.

Iedereen moet naar de dokter kunnen als dat nodig is. Dat is een mensenrecht. Toch is toegang tot medische zorg niet voor iedereen in Nederland vanzelfsprekend. Onze vrijwilligers verlenen zorg aan mensen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere huisarts terecht kunnen. Daarnaast pleiten we voor structurele oplossingen, zodat ons werk uiteindelijk niet meer nodig zal zijn.

Huisartsentoeegang wordt voor veel mensen in Nederland een steeds groter probleem. Helemaal voor mensen zonder zorgverzekering. Denk aan mensen zonder verblijfspapieren die geen zorgverzekering mogen afsluiten. Zij staan achter in de rij. Zorg aan hen kost vaak meer tijd, terwijl veel huisartsen al overbelast zijn. Ook kost het zorgverleners meer moeite om zorg aan deze mensen vergoed te krijgen. Daarnaast is het voor ongedocumenteerde mensen en andere nieuwkomers moeilijk om de weg te vinden en zorg te krijgen in het complexe Nederlandse zorgsysteem.

Herinrichting

In de tweede helft van 2023 zijn onze nationale medische programma's opnieuw ingericht. We zijn gaan werken in een nieuwe regiostructuur, waardoor onze afdelingen effectiever kunnen samenwerken. Onze hulpverlening in Nederland is nu ondergebracht in drie regio's: Amsterdam, MidWest (Utrecht, Rotterdam en Den Haag) en OostZuid (Arnhem en Nijmegen). In dit hoofdstuk lichten we per regio uit aan welke activiteiten en projecten we het afgelopen jaar hebben gewerkt.

REGIO AMSTERDAM

Medische Post

In januari 2023 ontving Dokters van de Wereld de eerste patiënten op de Medische Post in Amsterdam. Hier bieden wij met onze medische vrijwilligers huisartsenzorg aan mensen die moeilijk toegang hebben tot reguliere zorg. Op onze spreekuren nemen we ruim de tijd voor onze patiënten, zodat zij zich gehoord voelen en we hen zo goed mogelijk kunnen helpen. Eind 2023 hielpen we ongeveer 90 cliënten per maand tijdens onze huisartssprekuren. Dit aantal stijgt nog steeds. In totaal zagen we in het startjaar circa 1.100 cliënten op de Medische Post.

Zorg overbelast

Via onze Zorgbussen en Zorgcafés proberen we mensen in een kwetsbare positie zoveel mogelijk naar reguliere zorg te geleiden. De afgelopen jaren ging dit echter steeds moeizamer, omdat de zorg overbelast is en veel huisartspraktijken geen nieuwe patiënten aannemen. Zelfs met onze medische ondersteuning, advies en bemiddeling blijft het een uitdaging om ongedocumenteerde mensen bij reguliere huisartsenpraktijken te plaatsen. Uit deze nood ontstond het idee zelf een huisartsenpost in Amsterdam te openen.

De Medische Post biedt ongedocumenteerde mensen betere toegang tot passende en tijdige zorg. Vanuit de Medische Post kunnen we cliënten direct doorverwijzen naar tweedelijnszorg. Zo komen zij sneller bij de juiste zorg terecht. Dit is beter voor de patiënt en helpt ons team efficiënter werken. Naast reguliere huisartsenzorg bieden we sinds

juli 2023 ook SRG-sprekuren op de Medische Post. In september is hier ook een maandelijks mondzorgspreekuur bijgekomen.

Inzicht in knelpunten

De Medische Post geeft ons veel inzicht in de knelpunten binnen de zorg voor mensen zonder verblijfspapieren. Deze inzichten gebruiken we voor onze pleitbezorging. Zo willen we het toegangsprobleem in de zorg voor deze doelgroep blootleggen en bijdragen aan oplossingen. Uiteindelijk hopen we de Medische Post op een dag weer te kunnen sluiten. Een parallel zorgsysteem opzetten doen we alleen als het niet anders kan.

Binnen de werkgroep Toegang tot Zorg in Amsterdam werken wij samen met andere betrokkenen zoals de Amsterdamse Huisartsenalliantie (AHA), gemeente Amsterdam, Stichting Kruispost en de GGD aan de verbetering van zorgtoegang. Samen dragen we bij aan binding en sensitiviteit in de zorg aan groepen in kwetsbare posities.

Zorgcafé Amsterdam

De Zorgcafés van Dokters van de Wereld zijn laagdrempelige inloopsprekuren waar nieuwkomers terecht kunnen met vragen over hun gezondheid en de Nederlandse zorg. Hier helpen wij mensen op weg naar passende zorg en bieden we psychosociale ondersteuning.

In de Zorgcafés werken psychosociale ondersteuners, artsen, verpleegkundigen en psychologen samen met cultuurmediators. Iedereen werkt op vrijwillige basis. De cultuurmediators kennen de talen en culturele verschillen en gevoeligheden van de nieuwkomers. Vaak zijn zij ervaringsdeskundigen: omdat zij zelf ooit in dezelfde situatie zaten, begrijpen zij de uitdagingen waar nieuwkomers tegenaan lopen.

Onze Zorgcafés in Amsterdam vinden vier keer per week plaats in verschillende stadsdelen: twee keer per week in ontmoetingscentrum BOOST, één keer per week op het azc Willinklaan en één keer per week op de noodopvang bij het A&O hostel. Daarnaast organiseren we een wekelijks psychosociaal spreekuur op afspraak in BOOST.

Zorgbussen Amsterdam

Met onze professionele Zorgbussen rijden we rond door Amsterdam. Met vaste regelmaat staan wij in stadsdelen waar veel mensen met gezondheidsproblemen kampen, zonder voldoende toegang tot zorg. Onze medische vrijwilligers bieden laagdrempelige zorg en begeleiden mensen naar reguliere zorgverleners.

In 2023 hielden wij wekelijks vijf vaste spreekuren op wisselende vaste locaties. Patiënten werden voorzien van advies, kregen een recept mee of een doorverwijzing naar één van de spreekuren van Dokters van de Wereld (mondzorg, seksuele en reproductieve zorg of psychosociale ondersteuning).

Landelijke Helpdesk

De Helpdesk van Dokters van de Wereld staat klaar voor iedereen in een kwetsbare positie die vragen heeft of barrières ervaart in de toegang tot zorg. De Helpdesk heeft een landelijk bereik en verzorgt een groot deel van de opvolging van de spreekuren. In 2023 verzorgde de Helpdesk een stuk meer telefonische consulten (3.181) dan in 2022 (2.400). Deze groei is het gevolg van de professionalisering die de Helpdesk in 2023 doormaakte. Dankzij een nieuw zoekprogramma kunnen we sneller huisartsen vinden. Ook is de capaciteit van de Helpdesk opgeschaald.

REGIO MIDWEST

Project VESTA Utrecht

In 2023 vestigde Dokters van de Wereld zich op vaste basis in Utrecht. Onder de vlag van VESTA, een project vanuit de Gemeente Utrecht, bieden wij in samenwerking met andere organisaties passende zorg en begeleiding aan vluchtelingen in Utrecht.

In het najaar openden we twee Zorgcafés in de stad, in onderwijscentrum Queridon en in het Welkomhuis. Op beide locaties is ook een taalschool voor inburgeraars, waardoor we ons dicht bij onze doelgroep bevinden. Drie keer per week bieden we hier inloopsprekuren. In november en december voerden we consulten met de eerste vijftig mensen. Het team in Utrecht bestaat uit veertien vrijwilligers, een programmamedewerker en een programmaondersteuner.

PSO-spreekuur Rotterdam

Tot september 2023 bood Dokters van de Wereld een PSO-spreekuur (psychosociale ondersteuning) in de Pauluskerk in Rotterdam. Hier voerden wij individuele consulten op afspraak in het kader van overbruggingszorg, met name met mensen die ongedocumenteerd zijn. Het spreekuur vond plaats in samenwerking met Diaconaal Centrum Pauluskerk en Straatzorg Rotterdam. In aanvulling op de activiteiten van de medische dienst die de Pauluskerk biedt, organiseerde Dokters van de Wereld daar een PSO-spreekuur. Met het PSO-spreekuur gaf Dokters van de Wereld invulling aan een onvervulde behoefte. Helaas hebben we dit spreekuur in september moeten beëindigen door gebrek aan capaciteit.

Zorgbus Den Haag

Tot begin 2023 stond de Zorgbus van Dokters van de Wereld regelmatig op twee locaties in Den Haag: bij het Wereldhuis en bij buurtcentrum De Mussen. In het voorjaar moesten wij de Zorgbus verplaatsen naar een locatie die minder goed bereikbaar was. Hierdoor nam het aantal bezoekers af. Daarom hebben we onze activiteiten in Den Haag tijdelijk gepauzeerd. De vraag naar onze hulp is echter nog steeds groot. In 2024 hopen we een doorstart te maken op een voor de doelgroep beter toegankelijke locatie.

REGIO OOSTZUID

Zorgcafés

Ook in Nijmegen waren we in 2023 actief met Zorgcafés. Twee keer per week organiseerden we een inloopspreekuur bij cultureel centrum Gezellig en twee per week in de crisisnoodopvang (CNO) Winkelsteeg. De locatie CNO Winkelsteeg opende in mei 2023. Hier bieden we laagdrempelige hulp aan asielzoekers. Naast de Zorgcafés draaien we op deze locatie ook psychosociale groepssessies en geven we twee keer per maand voorlichtingsbijeenkomsten.

Voorlichting

In regio OostZuid waren voorlichtingsbijeenkomsten het afgelopen jaar een belangrijk onderdeel van ons werk. We gaven 35 groepsvoorlichtingen in Nijmegen, zowel aan asielzoekers als aan mensen zonder verblijfspapieren, waarmee we meer dan 500 mensen bereikten. Uitgelichte thema's waren onder andere (toegang tot) gezondheidszorg in Nederland, omgaan met stress, gezond leven, mondzorg en relaties en seksualiteit.

De voorlichtingsbijeenkomsten sluiten goed aan bij de behoeften. We merken dat mensen veel vragen hebben over zorg. Tijdens de voorlichtingsbijeenkomsten is ruimte voor deze vragen. Ook kan de doelgroep hier op een laagdrempelige manier kennis maken met Dokters van de Wereld. Zo weten zij de weg naar onze hulpverlening beter te vinden.

METS-groepen

Tijdens de gesprekken in de Zorgcafés identificeren we mensen die baat kunnen hebben bij deelname aan onze METS-groepen. In deze groepssessies wordt de METS-methode (*Method for Empowerment of Trauma Survivors*) toegepast. De sessies helpen mensen weer grip krijgen op hun leven. In 2023 organiseerden we vijf METS-groepen in Nijmegen: één keer voor ongedocumenteerde mensen, één keer voor vrouwen en drie keer voor bewoners van de crisisnoodopvang.

Individuele gesprekken

Onze medische en GGZ-vrijwilligers speelden in 2023 een sleutelrol in de doorverwijzing van cliënten naar de reguliere hulpverlening. Zij signaleren behoeften en begeleiden mensen naar de juiste medische of psychologische zorg. In het geval van wachttijden zorgen zij voor overbruggingshulp. Dankzij deze hulp ontvangen mensen al tijdens het wachten op een GGZ-behandeling toegang tot psychosociale ondersteuning. Ze leren omgaan met mentale stressfactoren en voorkomen zo dat hun mentale klachten verergeren.

SEKSUELE EN REPRODUCTIEVE ZORG

Veel mensen in Nederland krijgen niet de seksuele en reproductieve zorg die ze nodig hebben. Dit kan leiden tot ongewenste zwangerschappen, maar ook tot de verspreiding van seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's). Het kan zelfs resulteren in baarmoederhalskanker bij vrouwen die uitgesloten zijn van het bevolkingsonderzoek naar deze ernstige ziekte.

Niet alle vrouwen in Nederland zijn baas in eigen buik. Zo zijn alle vormen van anticonceptie vanaf 21 jaar in principe voor eigen rekening. Ook moet je voor het afnemen van een soa-test steeds vaker betalen en kunnen lang niet alle vrouwen in Nederland kosteloos een abortus krijgen. Denk aan ongedocumenteerde vrouwen en internationale studenten.

Spreekuren

Op vaste locaties in Amsterdam en Den Haag houden onze vrijwillige artsen spreekuren Seksuele en Reproductieve Gezondheidszorg (SRG). De vrouwen die wij hier zien komen voornamelijk bij ons terecht via onze medische spreekuren of voorlichtingen. De doelgroep is heel divers: van Zuid-Amerikaanse arbeidsmigranten tot slachtoffers van mensenhandel uit Nigeria. In de meeste gevallen gaat het om mensen zonder verblijfspapieren.

Tijdens de SRG-spreekuren geven we voorlichting over anticonceptie, nemen we uitstrijkjes af en worden abortusverzoeken besproken. Ook kunnen mensen hier terecht met vragen over gynaecologische klachten, een zwangerschapswens of een soa- of hiv-test. Indien nodig verwijzen we mensen door naar reguliere zorg zoals de GGD, verloskundige, gynaecoloog of abortuskliniek.

SRG-bus

Naast de spreekuren op locatie reizen we ook rond met onze SRG-bus. Deze bus is in november 2022 opgeleverd en is speciaal ingericht voor het verlenen van seksuele en reproductieve zorg. De bus is onder meer voorzien van een gynaecologische stoel en een echoapparaat. Het afgelopen jaar zijn we tien keer met de bus op pad geweest, in zes verschillende steden: Utrecht, Nijmegen, Groningen, Leiden, Amsterdam en Eindhoven.

Preventie baarmoederhalskanker

Vrouwen die ongedocumenteerd zijn, zijn uitgesloten van het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker. Dit terwijl juist zij een veel grotere kans op deze ziekte hebben, blijkt uit onderzoek. Een mogelijke verklaring is dat zij noodgedwongen of onder dwang meer wisselend seksueel contact hebben.

Eind 2022 is Dokters van de Wereld begonnen met het afnemen van uitstrijkjes bij deze vrouwen. Dit doen we tijdens onze SRG-spreekuren en in onze SRG-bus. In november 2023 startten we in samenwerking met het Leids Universitair Medisch Centrum een onderzoek waarbij we de data van de uitstrijkjes verzamelen. Met deze data willen we aantonen dat baarmoederhalskanker onder ongedocumenteerde vrouwen een groot probleem is en dat zij niet langer uitgesloten moeten worden van het bevolkingsonderzoek.

Project SAMEN

Mensen met een migratieachtergrond maken relatief vaker vormen van seksueel- of gendergerelateerd geweld mee. Denk bijvoorbeeld aan vrouwelijke genitale verminking, partnergeweld of mensenhandel. Dit kan gebeurd zijn in het land van herkomst, tijdens hun reis, maar ook na aankomst in Nederland. Praten over deze traumatische ervaringen is voor veel mensen lastig, waardoor passende zorg uitblijft.

Met het project SAMEN zetten wij ons sinds 2022 samen met de Internationale Organisatie voor Migratie (IOM) in voor het bespreekbaar maken, voorkomen en bestrijden van seksueel- en gendergerelateerd geweld onder migranten. Onze vrijwilligers bieden empowermentprogramma's en voorlichting om dit geweld bespreekbaar te maken en te doorbreken. Ook ondersteunen en begeleiden we mensen naar passende reguliere zorg. Daarnaast werken we binnen project SAMEN aan het versterken van de kennisuitwisseling en samenwerking tussen organisaties. We organiseren trainingen voor professionals in het maatschappelijk domein om signalen van gendergerelateerd geweld te leren herkennen en op een cultuursensitieve manier bespreekbaar te maken.

Project EU4Health

In Nederland lopen ongeveer 400 mensen per jaar een hiv-infectie op en krijgen nog eens tienduizenden mensen een soa-infectie zoals chlamydia of gonorrhoe. Soa's en hiv komen vaker voor bij mensen met een migratieachtergrond, sekswerkers, mannen die seks hebben met mannen en jongeren onder de 25.

Om de toegang tot en kwaliteit van seksuele gezondheidszorg te verbeteren, startten we in april 2023 met EU4Health4C: een internationaal project in samenwerking met Soa/Aids Nederland, Dokters van de Wereld Griekenland, Positive Voice en BCN Checkpoint. We trainen de kennis van onze vrijwilligers over seksuele gezondheidszorg, geven groepsvoorlichtingen aan migranten, bieden counselingsgesprekken, nemen hiv-sneltesten af en werken aan het versterken van de samenwerking met de GGD.

MONDZORG

In Nederland is mondzorg voor eigen rekening. Meer dan 1,5 miljoen Nederlanders kunnen de tandarts hierdoor niet meer betalen. Ze slaan controles en behandelingen over, met grote gezondheidsproblemen tot gevolg.

De gevolgen van verwaarloosde mondzorg zijn vaak ernstig. Bij Dokters van de Wereld zien we dat mensen moeite krijgen met eten en niet meer kunnen slapen door de pijn. Ook trekken mensen zich terug uit schaamte over hun slechte gebit. Op langere termijn kunnen verwaarloosde gebitsproblemen hart- en vaatziekten veroorzaken. De pijn en schaamte kunnen bovendien leiden tot ziekteverzuim, werkloosheid, eenzaamheid en psychische problemen.

Mondzorgkaravaan

Met de Mondzorgkaravaan trekt Dokters van de Wereld het land in, vaak op verzoek van een organisatie of gemeente. Ook in 2023 gingen we meerdere keren op pad om gratis mondzorg te bieden. We brachten een bezoek aan Den Haag, Amsterdam, Leiden en Haarlem. De karavaan bestaat uit een Tandartsbus en een Preventiebus. De Tandartsbus is een volledig uitgeruste mobiele tandartspraktijk waarin onze vrijwillige tandartsen noodbehandelingen uitvoeren. In de Preventiebus kunnen individuele patiënten en groepen bij onze mondhygiënist en preventieassistenten terecht voor voorlichting.

Als de Mondzorgkaravaan uitrukt, nodigen we ook de pers uit om toegang tot mondzorg onder de aandacht te brengen. Naast media-aandacht leverde dit het afgelopen jaar ook een aantal werkbezoeken op van Kamerleden.

Voorlichting en preventie

Voorlichting en preventie zijn belangrijke onderdelen van de mondzorg die Dokters van de Wereld biedt. Zowel op het mondzorgspreekuur als tijdens de Mondzorgkaravaan geven onze vrijwillige mondhygiënist en/of preventieassistenten poetsvoorlichting aan patiënten die bij de tandarts zijn geweest. Ook organiseren we regelmatig bijeenkomsten waar mensen voorlichting krijgen over goede mondhygiëne. Na afloop krijgen zij een aantal mondzorgproducten mee. In 2023 organiseerden we deze bijeenkomsten onder andere bij het Wereldhuis in Den Haag en Amsterdam, de Zorgcafés in Amsterdam en Nijmegen, de Voedselbank in Den Haag en bij Stem in de Stad in Haarlem.

Compassie Netwerk

In april 2023 lanceerde Dokters van de Wereld het Compassie Netwerk. Dit netwerk bestaat uit tandartspraktijken die kosteloze behandelingen bieden aan wie geen mondzorg kan betalen. Vaak zijn dit mensen die na hun bezoek aan de Mondzorgkaravaan nog een vervolgbehandeling nodig hebben. De aangesloten tandartsen en mondhygiënist behandelen jaarlijks minimaal tien patiënten gratis of tegen een kleine onkostenvergoeding. Het Compassie Netwerk is nu actief in zeven steden: Amsterdam, Nijmegen, Den Haag, Voorburg, Haarlem, Rotterdam en Zwolle.

Mondzorgspreekuur

Ook op de Medische Post in Amsterdam zien we veel mensen met behoefte aan mondzorg. Eind september zijn we daarom gestart met een maandelijks mondzorgspreekuur. Een vrijwillige tandarts voert controles uit en een mondhygiënist reinigt gebitten met mobiele tandartsapparatuur. Na hun controle worden patiënten voor eventuele vervolgbehandelingen doorverwezen naar de samenwerkende praktijken binnen het Compassie Netwerk.

GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Mensen met mentale klachten moeten in Nederland vaak lang wachten op hulp. Wie geluk heeft krijgt binnen een maand een intake, maar wacht daarna alsnog maanden op een behandeling in de geestelijke gezondheidszorg (ggz). Dit terwijl klachten vaak snel verergeren. Daarom biedt Dokters van de Wereld overbruggingshulp.

De problemen in de ggz zijn groot: tienduizenden hulpbehoevenden staan op de wachtlijst en het systeem is voor veel mensen zeer complex. De psychische klachten waarmee mensen bij Dokters van de Wereld aankloppen zijn divers en

schrijnend. Ze lijden aan depressies en ervaren angsten. Veel mensen zijn bovendien getraumatiseerd. Zorgen over onderdak, inkomen of verblijfspapieren versterken deze klachten.

Overbruggingshulp

Mensen met een migratieachtergrond komen nóg moeilijker in aanmerking voor een behandeling in de ggz. Zeker als zij nog geen verblijfsvergunning hebben. Dokters van de Wereld biedt daarom overbruggingshulp aan mensen die moeten wachten op een ggz-behandeling. In Amsterdam en Rotterdam organiseerden we in 2023 laagdrempelige psychosociale spreekuren. Ook in de Zorgcafés bieden onze vrijwilligers psychosociale ondersteuning. Zij kunnen ernstige psychische problematiek vroegtijdig signaleren en mensen op weg helpen in het complexe Nederlandse zorgsysteem.

METS-groepen

Naast individuele consulten biedt Dokters van de Wereld als overbruggingshulp ook METS-groepen. METS staat voor *Method for Empowerment of Trauma Survivors*. In de METS-groepen ligt de focus niet op het trauma, maar op het (her)ontdekken van de eigen kracht en identiteit van de deelnemers. De gesprekken en interactieve oefeningen helpen mensen weer grip en regie krijgen op hun eigen leven. Door de uitwisseling met de groep ervaren zij bovendien dat ze niet de enige zijn met mentale problemen, zonder dat zij hoeven ingaan op persoonlijke traumatische ervaringen

Dokters van de Wereld strijdt voor toegankelijke zorg voor iedereen. Dit doen we in Nederland én daarbuiten, als onderdeel van het Médecins du Monde-netwerk. Samen met onze internationale collega's zetten wij ons in zeventig verschillende landen. Zo verbeteren we de toegang tot zorg voor ruim 6 miljoen mensen.

Toegang tot zorg is wereldwijd een enorm probleem. Ook afgelopen jaar kwamen de hulpverleners van Dokters van de Wereld daarvoor in actie. Wij bieden hulp in acute noodsituaties zoals natuurrampen en oorlogen, maar helpen ook bij de opbouw van meer toegankelijke en complete gezondheidszorgsystemen in een land. In dit hoofdstuk lichten wij de landen uit waar Dokters van de Wereld Nederland in 2023 actief bijdroeg aan medische hulpverlening.

OEKRAÏNE

Dokters van de Wereld was voor 2022 al actief in Oekraïne, vooral in de gebieden waar nu het hardst wordt gevochten. Nadat de oorlog uitbrak, weken onze collega's uit naar veiligere gebieden om daar zorg te verlenen aan de mensen die moesten vluchten. Ook schaalden we onze medische noodhulp zo snel mogelijk op. Dit konden we doen dankzij een groot aantal giften van onze donateurs en financiers.

Mobiele teams

In de eerste periode na het uitbreken van de oorlog verlenen onze teams voornamelijk medische hulp aan de grens met Roemenië. Daarnaast zijn er in 2023 twee mobiele teams actief in de Oekraïense steden Chernivtsi en Dnipro. Inmiddels verlenen wij weer medische hulp aan mensen in verschillende regio's in het midden en oosten van Oekraïne. Onze vrijwilligers zijn actief in centra voor ontheemde mensen en trekken met mobiele teams naar afgelegen plaatsen waar geen medische zorg meer beschikbaar is.

De provincie Hatay is één van de meest getroffen gebieden. Alle ziekenhuizen raakten beschadigd en de gezondheidszorg kwam maar moeizaam op gang. Hier coördineren we medische noodhulp, geven we consulten en delen we gratis medicatie en hygiëneproducten uit. We bieden veilige ruimtes, waar vooral vrouwen en kinderen kunnen douchen en psychosociale ondersteuning kunnen krijgen. Via een mobiele keuken delen we eten uit. Ons team geeft ook voorlichting over hygiëne en seksuele en reproductieve gezondheid. We bieden zorg aan zwangere en pas bevallen vrouwen en verwijzen hen door naar gynaecologen. Ook helpen we mensen die getraumatiseerd zijn door de aardbeving.

Medische konvoien

De ziekenhuizen in Oekraïne kampen voortdurend met tekorten. Daarom rijden we doorlopend met medische konvoien vanuit Nederland naar diverse ziekenhuizen in Oekraïne. In 2023 voorzagen we meer dan 50 ziekenhuizen van medische materialen, medicijnen en preventiemiddelen voor mensen met hiv en andere hoog risicogroepen. Daarmee maakten we medische hulp mogelijk voor meer dan 350.000 mensen.

SRG-trainingen

In Oekraïne was voor de oorlog al sprake van een hiv-epidemie. Naast het verstrekken van medicatie onder mensen die kwetsbaar zijn door of voor hiv, startten wij daarom in november 2023 met het verzorgen van SRG-trainingen over hiv aan gezondheidsprofessionals en medewerkers van noodhulporganisaties. Dit om de zorg voor deze doelgroep toegankelijker te maken.

TURKIJE EN SYRIË

Op 6 februari 2023 troffen twee krachtige aardbevingen het zuidoosten van Turkije en het noorden van Syrië. De aardbevingen eisten tienduizenden levens en brachten onvoorstelbaar veel schade toe aan huizen en infrastructuur over de hele regio. Veel ziekenhuizen raakten beschadigd en de gezondheidszorg kwam stil te liggen.

Turkije

In Turkije troffen de aardbevingen een gebied met meer dan 15 miljoen inwoners. Ook onder de 1,7 miljoen vluchtelingen uit Syrië vielen slachtoffers. De aardbevingen eisten meer dan 51.000 levens en tienduizenden mensen raakten gewond. Noodhulpteams van Dokters van de Wereld kwamen na de aardbevingen direct in actie. We boden onmiddellijk medische hulp in de getroffen gebieden en voorzagen in de meest dringende behoeften van slachtoffers.

De provincie Hatay is één van de meest getroffen gebieden. Alle ziekenhuizen raakten beschadigd en de gezondheidszorg kwam maar moeizaam op gang. Hier coördineren we medische noodhulp, geven we consulten en delen we gratis medicatie en hygiëneproducten uit. We bieden veilige ruimtes, waar vooral vrouwen en kinderen kunnen douchen en psychosociale ondersteuning kunnen krijgen. Via een mobiele keuken delen we eten uit. Ons team geeft ook voorlichting over hygiëne en seksuele en reproductieve gezondheid. We bieden zorg aan zwangere en pas bevallen vrouwen en verwijzen hen door naar gynaecologen. Ook helpen we mensen die getraumatiseerd zijn door de aardbeving.

Syrië

In Syrië zijn 8,8 miljoen mensen getroffen door de aardbevingen. Naar schatting kwamen 6.000 mensen om het leven. Al vóór de aardbevingen was de nood in het getroffen gebied groot door de jarenlange oorlog in het land. Mensen die al ontheemd waren, werden opnieuw gedwongen hun onderkomen te ontvluchten.

De meeste slachtoffers vielen in Aleppo en Idlib in het noordwesten van Syrië, waar Dokters van de Wereld al voor de aardbevingen actief was. In deze regio heeft Dokters van de Wereld acht klinieken voor eerstelijns gezondheidszorg en zijn twee mobiele medische teams actief. Op sommige plekken waar wij helpen zijn wij als enige medische organisatie actief. Sinds de aardbevingen hebben wij onze medische noodhulp in Turkije en Syrië flink opgeschaald, maar de vraag naar zorg blijft groot.

Impact op personeel

De noodsituatie heeft ook veel impact gehad op de medewerkers van Dokters van de Wereld Turkije. Doordat zij wonen én werken in het rampgebied ervaren zij grote mentale en emotionele uitdagingen. Om hun weerbaarheid te helpen vergroten, is Dokters van de Wereld een project gestart met de Antares Foundation. De experts van Antares geven groepsessies over omgaan met stress en mentale weerbaarheid en bieden collega's persoonlijke trajecten aan met een psycholoog.

TANZANIA EN SIERRA LEONE

Wereldwijd ontberen vijf miljard mensen toegang tot veilige en betaalbare chirurgische zorg en anesthesie. Dokters van de Wereld wil bijdragen aan verandering. Daarom verzorgen wij samen met Global Surgery Amsterdam (GSA) chirurgie- en anesthesie trainingsprogramma's in Tanzania en Sierra Leone. Het trainingsaanbod stemmen we af op lokale gezondheidsprogramma's en behoeftes van het lokale medische personeel.

Tanzania

In juli 2023 verzorgde een team van Nederlandse, Tanzaniaanse en Oegandese chirurgen en artsen twee trainingsprogramma's voor artsen, chirurgen en verpleegkundigen van het Haydom Lutheran Hospital in Tanzania: de basiscursus Open Fracturen en de basiscursus Brandwondenzorg.

Deelnemers leren over brandwondenzorg- en management en over de principes van botgenezing, wondverzorging, infectiepreventie, orthopedische en reconstructieve chirurgische technieken en postoperatieve zorg. Als onderdeel van de trainingsprogramma's verlenen zij ook patiëntenzorg. In totaal trainde ons team 51 Tanzaniaanse artsen, chirurgen en verpleegkundigen en verleenden we chirurgische zorg en nazorg aan 38 patiënten.

De botbreuken en wonden die wij in Tanzania zien, veelal opgelopen door gevaarlijke verkeerssituaties of ongelukken op het werk, zijn vaak erg complex en gaan de huidige kennis in het ziekenhuis te boven.

Hierdoor krijgen patiënten niet de zorg die ze nodig hebben en houden ze pijn of raken immobiel. Training van medische professionals in orthopedische- en traumachirurgie in Tanzania is daarom nog altijd erg belangrijk.

Sierra Leone

Ons andere partnerziekenhuis in Afrika is het Masanga Hospital in Sierra Leone. Ongeveer 440.000 mensen zijn voor gezondheidszorg afhankelijk van dit ziekenhuis. Dit aantal stijgt elk jaar. Toegang tot veilige anesthesie en chirurgie is een onmisbaar onderdeel van een functionerend gezondheidszorgsysteem. Dit is één van de grootste uitdagingen van Masanga Hospital, vooral door gebrek aan goede anesthesieapparatuur en gespecialiseerd personeel.

Dokters van de Wereld ondersteunt het Masanga Hospital met training en opleiding van het personeel. Ook investeren wij in noodzakelijke anesthesieapparatuur en -medicatie. Wij bieden onderwijs aan anesthesisten en bespreken casussen en noodgevallen. Op deze manier trainen wij het zeventallige team, waardoor in 2023 meer dan 600 patiënten kwalitatief betere en veilige anesthesie kregen.

De verpleegkundigen en anesthesiologen die aan het programma deelnemen, geven hun kennis vervolgens door aan collega's in het ziekenhuis. De inzet van lokale trainers versterkt het lokale gezondheidssysteem en draagt bij aan algeheel veiligere (anesthesie)zorg voor patiënten.

PLEITBEZORGING

Dokters van de Wereld strijdt als onafhankelijke medische mensenrechtenbeweging voor de universele toegang tot gezondheidszorg. Dit brengen we in de praktijk door zorg te verlenen aan mensen die nergens anders terecht kunnen, maar óók door te pogen het beleid te beïnvloeden dat daaraan ten grondslag ligt. Zowel in Nederland als daarbuiten.

NATIONAAL

Afschaffen Eigen Risico

Steeds meer mensen mijden zorg omdat ze het verplichte eigen risico niet (meer) kunnen betalen. We zien bijvoorbeeld dat mensen afzien van bloedonderzoek of medicijngebruik uitstellen om financiële redenen. Dit leidt tot ernstige gezondheidsschade en op termijn ook tot hogere, specialistische zorgkosten.

Met name mensen die chronisch ziek zijn en elk jaar het volledige eigen risico moeten betalen, lijden onder de hoge kosten. Het streven naar betaalbare zorg mag niet ten koste gaan van mensen die chronisch ziek zijn of een kleine portemonnee hebben. Daarom pleit Dokters van de Wereld voor het afschaffen van het eigen risico.

Om onze dringende oproep aan de politiek kracht bij te zetten, lanceerden we in oktober 2023 de campagne 'Hoezo Eigen Risico?'. Aan de hand van getuigenissen van artsen en patiënten toonden wij aan dat het eigen risico leidt tot zorgmijding en de toegang tot zorg beperkt. Onderdeel van de campagne is ook een petitie tot afschaffing van het eigen risico. Deze is al bijna 40.000 keer ondertekend en is in 2023 regelmatig aangehaald in het politieke debat.

Mondzorg in basispakket

Ruim 1,5 miljoen Nederlanders kunnen de tandarts niet meer betalen. Ze slaan controles en behandelingen over, met grote gevolgen voor hun fysieke en mentale gezondheid. Deze problemen kunnen worden voorkomen als mensen naar de tandarts kunnen. Daarom pleiten wij voor het terugbrengen van mondzorg in het basispakket. Onze petitie met de oproep 'Mondzorg terug in het basispakket' wordt in 2023 voor de 250.000^{ste} keer ondertekend. Naar aanleiding van de petitie start het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een project om mondzorgmijding wegens kosten in kaart te brengen en hier oplossingen voor te ontwikkelen.

Zwartboek

Om de druk op politici en beleidsmakers verder op te voeren, slaat Dokters van de Wereld samen met FNV alarm. In juni 2023 boden we het zwartboek 'Een boek vol rotte tanden' aan Kamerleden aan. Hiermee roepen we op om mondzorg (weer) op te nemen in het basispakket. Ook stonden we met een Mondzorgkaravaan voor het gebouw van de Tweede Kamer, waar we behandelingen gaven aan mensen die de tandarts niet kunnen betalen. Kamerleden van verschillende partijen namen ons zwartboek in ontvangst en dienden nadien moties in. Het thema ligt op tafel tijdens de formatiebesprekingen voor een nieuw kabinet.

Toegang tot zorg in crisisondopvang

In 2023 vangt de overheid vluchtelingen op in zogenaamde crisisondopvang-locaties. Deze vorm van opvang is ingesteld bij gebrek aan capaciteit in reguliere asielzoekerscentra (azc's). De zorg aan asielzoekers in de meeste crisisondopvanglocaties (cno's) is onvoldoende. Mensen verblijven maanden op locaties die bedoeld zijn voor verblijf van slechts een paar dagen. Zorgverleners krijgen geen mogelijkheid de juiste zorg te leveren, waardoor de toegang tot en de kwaliteit van de gezondheidszorg ondermaats is.

Om meer inzicht te bieden én de situatie te verbeteren, onderzocht Dokters van de Wereld samen met Pharos en het Rode Kruis de zorg in crisisondopvanglocaties. Conclusie: een maandenlang verblijf in de crisisondopvang is ongezond. Slechte huisvesting, gebrek aan privacy en eindeloos wachten dragen bij aan een slechtere gezondheid. Onze bevindingen namen we op in het rapport 'Zorgen in Tijden van Crisis'. De aanbeveling om zorgverleners betere richtlijnen te geven over zorg in de crisisondopvang is opgevolgd door het ministerie van Justitie en Veiligheid, het COA en Gezondheidszorg Asielzoekers (GZA).

Verkiezingsperiode

Na de val van het kabinet Rutte IV in juli 2023 werden verkiezingen uitgeschreven. Dokters van de Wereld gebruikt dit moment om politieke partijen op te roepen toegang tot zorg centraal te stellen in hun verkiezingsprogramma's.

Naast het opnemen van mondzorg in het basispakket en het afschaffen van het eigen risico, pleiten wij voor verwijdering van abortus uit het strafrecht. Zo lang abortus is opgenomen in het Wetboek van Strafrecht komen vrouwen die buiten de Wet Langdurige Zorg vallen niet in aanmerking voor vergoeding van abortus. Dit creëert financiële obstakels in de universele toegang tot abortuszorg. Daarom pleiten wij ervoor abortus te definiëren als zorg en het uit het Wetboek van Strafrecht te halen. Na de verkiezingen is op de eerste twee speerpunten van onze verkiezingsinzet een meerderheid in de Tweede Kamer ontstaan.

INTERNATIONAAL

Ook buiten Nederland pleiten we voor structurele veranderingen. Om de toegang tot zorg voor meer mensen te verbeteren, zet het internationale netwerk van Dokters van de Wereld zich in om de koers van internationale instituten en overheden te beïnvloeden.

Syrië en Turkije

In 2023 genereert Dokters van de Wereld veel aandacht voor medische hulp voor de slachtoffers van de aardbevingen in Syrië en Turkije. Een jaar na de aardbeving is de nood nog steeds groot. In de media pleiten we veelvuldig voor de noodzaak van toegang tot hulp, met name in gebieden die vanwege bestaande politieke conflicten lang verstoken blijven van internationale hulp.

Gaza

Ook de geweldsuitbarsting in Gaza krijgt onze aandacht. De Israëlische aanvallen op Gaza na de aanslag van Hamas op 7 oktober leidden tot tienduizenden doden en gewonden. Ook onze hulpverlening in Gaza wordt zwaar getroffen. In december 2023 roepen we samen met een collectief van zorgverleners op tot een onmiddellijk staakt-het-vuren ter ondersteuning van het wereldwijde initiatief #CeasefireNow. Hierover schreven wij onder meer een opiniestuk voor het Algemeen Dagblad.

Ook blijven wij oproepen tot een veilige en ongehinderde humanitaire toegang tot Gaza. Medische zorg kan niet worden verleend onder vallende bommen. Wij dringen er bij alle betrokken partijen in het conflict op aan om het internationaal humanitair recht te respecteren en te waarborgen. Medisch personeel moet veilig kunnen werken, ziekenhuizen en gezondheidsklinieken moeten worden beschermd en patiënten en gewonden moeten op een veilige plek kunnen herstellen. Gezondheidszorg mag nooit een doelwit zijn van geweld.

Zonder geld kan Dokters van de Wereld niet werken. Daarom werven wij actief fondsen en donateurs. Dankzij hun steun kunnen wij blijven strijden voor het recht op zorg. Ook willen wij het draagvlak voor onze missie vergroten. Met onze publiekscommunicatie zetten wij ons hier actief voor in.

Met acties, campagnes, evenementen, media-inzet en voorlichting vraagt Dokters van de Wereld doorlopend aandacht voor het recht op zorg voor iedereen. In 2023 betrekken we het Nederlandse publiek actief bij zaken waarin de toegang tot zorg in het gedrang kwam, zowel in het binnenland als in het buitenland. Dokters van de Wereld hecht groot belang aan een goede band met donateurs. Regelmatig vragen we hen hun stem te laten horen of tijd en/of geld te doneren.

Communicatie

Via (online) communicatie informeren we onze achterban, vergroten we onze zichtbaarheid en naamsbekendheid en onderhouden we interactie met onze volgers en het algemene publiek. Sociale media zijn een belangrijk middel om onze speerpunten onder de aandacht te brengen. Op alle platformen waarop we actief zijn, verwelkomen wij in 2023 nieuwe volgers. Ook het aantal ontvangers van onze maandelijkse e-mailnieuwsbrief groeide aanzienlijk.

In de media

De media weten Dokters van de Wereld steeds meer te vinden. Na de verwoestende aardbevingen in Turkije en Syrië is directeur Jasper Kuipers onder andere te zien en te horen in een landelijke uitzending van Giro555 op NPO, RTL en SBS6. Ook onze publicaties kunnen op media-aandacht rekenen.

De overhandiging van ons Zwartboek Mondzorg aan de Tweede Kamer haalde het RTL Nieuws en verschillende landelijke kranten zoals het AD, Trouw en NRC schreven over ons rapport 'Zorgen in tijden van crisis': een rapport over de ondermaatse gezondheidszorg in crisishulplocaties.

In het najaar van 2023 lanceerden we een campagne om het eigen risico in de zorg af te schaffen, waar EenVandaag een peiling en uitzending aan wijdt.

Ook maakt het NOS-journaal een item over oudere ongedocumenteerde mensen waarin onze Medische Post een hoofdrol speelt. In december bezocht presentator Jeroen Pauw namens de NOS en Giro555 het aardbevingsgebied in Turkije voor een item waar Dokters van de Wereld wederom een prominente rol in speelt.

Particuliere donateurs

De steun van donateurs is onmisbaar voor Dokters van de Wereld. Niet alleen maken zij ons werk mogelijk, maar zij laten met hun steun ook zien dat zij onze strijd voor toegang tot zorg belangrijk vinden.

Daarom zijn we blij dat steeds meer mensen in Nederland Dokters van de Wereld steunen met een structurele donatie of (periodieke) gift. In 2023 steeg het aantal donateurs van 14.937 naar 17.345, een groei van 10,7 procent. Samen doneerden zij een bedrag van 1.064.072 euro. Dat is een groei van 24 procent ten opzichte van 2022, toen er 855.000 euro werd gedoneerd.

Bedrijven, fondsen, overheden en stichtingen

Naast de giften van onze donateurs kunnen we rekenen op de steun van diverse bedrijven, overheden, stichtingen, kerken, vermogens- en familiefondsen. Onze hulp komt zoveel mogelijk tot stand in samenwerking met landelijke, regionale en lokale samenwerkingspartners. Door samen te werken vergroten we onze impact. Wij bedanken al onze partners, donoren en sponsors voor hun waardevolle (financiële) ondersteuning.

Nationale Postcode Loterij

De Nationale Postcode Loterij is de grootste goeddoelenloterij van Nederland. Dokters van de Wereld is sinds 2009 partner. Ieder jaar ontvangen we 500.000 euro voor ons werk. Dat maakt de Postcode Loterij een belangrijke structurele partner die een wezenlijk verschil maakt. De steun van de Postcode Loterij

betekent een solide basis voor onze organisatie. De bijdrage van de loterij is uniek: niet alleen is deze meerjarig, ook mogen goede doelen zelf de besteding ervan bepalen, op basis van eigen expertise.

CBF EN ANBI

Dokters van de Wereld heeft het predicaat 'erkend goed doel' van het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF). In 2020 voerde het CBF een hertoetsing uit, waardoor onze erkenning wederom met drie jaar is verlengd. Het CBF is een onafhankelijke stichting die toezicht houdt op de inzameling van geld voor goede doelen. Dokters van de Wereld hecht veel waarde aan het CBF-keurmerk. Onze werkzaamheden voeren we uit conform de eisen van het reglement. Ook hanteren we de gedragscode voor fondsenwerving van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen. Hierin staan de basiswaarden respect, openheid, betrouwbaarheid en kwaliteit centraal. Dokters van de Wereld beschikt sinds 2008 over een ANBI-verklaring, die garandeert dat de Belastingdienst Dokters van de Wereld erkent als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Dit biedt fiscale voordelen voor zowel sponsors, donateurs als Dokters van de Wereld.

In 2023 zetten 42 betaalde medewerkers en 240 vrijwilligers zich in voor Dokters van de Wereld. Gezamenlijk maken zij zich hard voor het recht op zorg. De continuïteit van onze hulpverlening, het bieden van een veilige omgeving voor onze medewerkers en cliënten en het verder professionaliseren van bedrijfsvoeringsprocessen en beleid waren in 2023 de belangrijkste prioriteiten van onze organisatie.

Werving en groei

Het afgelopen jaar stond voor onze organisatie in het teken van groei. In de zomer van 2023 stond Dokters van de Wereld voor een grote wervingsopdracht. Na herinrichting van de organisatie zijn veel nieuwe vacatures ingevuld. Ook openden we een nieuwe locatie in Utrecht, waarvoor meerdere betaalde krachten en vrijwilligers zijn geworven. Om nieuwe medewerkers een goede start en een warme landing te bieden, ontwikkelden we een introductie- en oriëntatietraining. In de laatste maanden van 2023 draaiden wij hiervoor drie pilotsessies, waaraan 38 vrijwillige en betaalde medewerkers deelnamen.

Veilige (werk)omgeving

Dokters van de Wereld hecht veel belang aan een veilige omgeving voor medewerkers en cliënten. Om deze veiligheid te waarborgen, hebben we onder andere een integriteitsbeleid en klachtenregeling. Ook zijn er twee externe vertrouwenspersonen bij wie onze medewerkers terecht kunnen. Het afgelopen jaar zijn bij hen geen meldingen binnengekomen. Wij dragen ook zorg voor de beveiliging van (cliënten) data. Hiertoe voerden we in 2023 verschillende veiligheidschecks uit.

Financiële professionalisering

Groei van de organisatie vraagt ook om verdere professionalisering van de financiële administratie. Met de oprichting van de Medische Post hebben wij in 2023 een nieuwe werkwijze opgezet voor het indienen en in rekening brengen van medische consulten van Dokters van de Wereld bij het CAK. Het CAK is een overheidsinstantie die onder andere de regeling onverzekerden uitvoert. In oktober 2023 ontving Dokters van de Wereld de eerste bijdragen van het CAK. Dit levert een structurele dekking op voor onze nationale programma's.

Facilitaire ontwikkeling

De nieuwe inrichting van de organisatie brengt ook facilitaire uitdagingen met zich mee. Om het groeiende aantal medewerkers te kunnen huisvesten, zijn de werkplekken op het hoofdkantoor in Amsterdam met negentien plaatsen uitgebreid. In oktober 2023 openden we een nieuwe vestiging in Utrecht, waar Dokters van de Wereld niet eerder structureel actief was. Om de bereikbaarheid van de groeiende organisatie te kunnen waarborgen, zetten we een plan van aanpak op voor de telefonische en elektronische bereikbaarheid. Dit plan wordt in 2024 geïmplementeerd.

BESTUUR, TOEZICHT & VERANTWOORDING

Dokters van de Wereld Nederland is een vereniging. Het bestuur van onze vereniging bestaat uit vrijwilligers. Het bestuur wordt benoemd door de leden van de vereniging.

Het bestuur heeft een toezichthoudende rol en bestuurt op afstand. Dat houdt in dat de dagelijkse leiding belegd is bij de directeur.

Governance

Dokters van de Wereld vindt het belangrijk om transparant en integer om te gaan met het verkregen vertrouwen van iedereen die ons steunt. Dit is geborgd door *good governance*.

Aan de hand van de planning-en-control cyclus ziet het bestuur toe op effectieve en efficiënte besteding van de middelen door Dokters van de Wereld. Het bestuur houdt toezicht op en adviseert over onder meer de meerjarenstrategie, begroting en jaarplan, jaarrekening en jaarverslag en strategische relaties. De directeur rapporteert regelmatig aan het bestuur. Bij de ontwikkeling van beleid en het uitvoeren daarvan wordt de directeur bijgestaan door een managementteam.

Verantwoordelijkheden en taken van het Bestuur

Het bestuur bestond in 2023 uit een voorzitter, penningmeester en vier bestuursleden. Het bestuur:

- benoemt en ontslaat de directie;
- monitort de directie en voert jaarlijkse evaluatiegespreken;
- benoemt de accountant;
- keurt de begroting, jaarverslag, jaarrekening en strategische beleidsdocumenten goed.
- Aan elke bestuurder is een inhoudelijke portefeuille toegekend.

Samenstelling van het Bestuur en overzicht hoofd- en nevenfuncties

Naam	Rol bestuur	(Neven)functie	Bevoegdheid
Hendrik Verschuur	Voorzitter	Haaglanden Medisch Centrum Viva Zorggroep Ziekenhuis Amstelland	KNO-arts, hoofd-hals chirurg Lid Raad van Toezicht Vicevoorzitter Raad van Toezicht
Freek Wessels	Penningmeester	Johnny Cashew Voedselbank Amsterdam First Energy Gum Psyflix SportDeal	Cashew Captain Toezichthouder Financiën Raad van Advies Raad van Advies Raad van Advies
Chantal van der Horst	Bestuurslid	AMC Stichting SKTN-Hevas Amsterdams Universiteitsfonds Interplast Uva Medische Faculteit	Emeritus Hoogleraar Plastische Chirurgie Voorzitter Bestuurslid Vrijwilliger Plaatsvervangend Rector
Peter van Keulen	Secretaris	Public Matters Fonds Gehandicaptensport	Oprichter/Senior Partner Secretaris Raad van Toezicht

		AmCham	Board of directors
		Stichting Machiavelli	Bestuurslid
Astrid van Vonderen	Bestuurslid	Arbo Unie	Commercieel Directeur
		ANBO	Raad van Toezicht
		EFFIE categorie Maatschappelijke impact	Lid jury
Erik Teunissen	Bestuurslid	Universitair Medisch Centrum Groningen	Hoofd huisartsenopleiding

Algemeen directeur

Algemeen directeur: Jasper Kuipers

Kort verslag van het bestuur

Zowel in binnen- als buitenland staat de toegang tot zorg onder steeds grotere druk. Mensen die uitgesloten zijn van toegang tot zorg staan voor grote opgaven. Om impact te maken voor deze mensen bood Dokters van de Wereld het afgelopen jaar niet alleen hulp, maar investeerden wij ook in de fundamenteën van de organisatie. Wij willen wendbaar kunnen zijn bij uitdagingen die in de toekomst op ons afkomen. Zo willen we sneller kunnen opschalen in noodsituaties en adequaat kunnen inspelen op situaties waarbij mensen schaarse toegang tot zorg hebben. Dit alles vraagt om flexibiliteit.

Dankzij de steun van fondsen en donateurs kon Dokters van de Wereld na de aardbevingen in Turkije en Syrië snel een rol spelen in het bieden van medisch- humanitaire hulp. Ook in Nederland ervaren wij een toename van hulpvragen. Gemeenten signaleren dat Nederlanders moeilijk toegang hebben tot zorg doordat zij bijvoorbeeld geen huisarts kunnen vinden. Ons wordt daarbij gevraagd te helpen en toegang tot zorg te bewerkstelligen. De drempels die mensen ervaren in het ontvangen van zorg blijven urgent – zowel in Nederland als mondiaal.

In 2023 is de algemene ledenvergadering meegenomen in de dagelijkse vraagstukken waarmee de organisatie geconfronteerd wordt. Daarbij presenteerde een Turkse collega een indrukwekkend verslag van de noodhulp na de aardbeving en nam een vrijwillige gynaecoloog de leden mee in onze campagne ter voorkoming van baarmoederhalskanker bij vrouwen die ongedocumenteerd zijn.

Blik op de toekomst

Na een aantal jaren van sterke groei richt Dokters van de Wereld zich in 2024 op consolidatie en het versterken van de basis. Gezien de veranderingen in de organisatie in 2023 focussen we op stabiliteit en samenwerking tussen de verschillende medische programma's door het land heen. Daarbij staat de kwaliteit, effectiviteit en impact van onze hulpverlening centraal. De ontwikkeling van een visie op medische hulpverlening en de rol van Dokters van de Wereld hierin, heeft onze speciale aandacht. Zo evalueren we bijvoorbeeld onze Medische Post in Amsterdam.

We investeren in 2024 verder in werkprocessen en systemen die ons in staat stellen professioneel samen te werken, grip te bewaren op onze financiën en meer datagedreven en *evidence-based* keuzes te maken. Daarnaast richten we ons op binding en ontwikkeling van medewerkers. We investeren ook in medezeggenschap.

Ten slotte formuleren we in 2024 een nieuwe meerjarenstrategie, die de basis vormt voor verdere groei van onze impact in de toekomst. We ontwikkelen daarbij onder andere een nationale en internationale interventiestrategie en verdiepen onze visie op noodhulp. We zetten in 2024 stappen voor het verder versterken van 'de beweging' van Dokters van de Wereld en onze positionering.

BEZOLIDIGING

Bezoldiging van de directie

Het Bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt regelmatig geactualiseerd.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Dokters van de Wereld de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Dokters van de Wereld vond plaats door het Bestuur. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 380 punten met een maximaal jaarinkomen van EUR 120.741 (1 FTE/12 mnd.).

De voor de toetsing, aan het geldende maximum, relevante werkelijke jaarinkomen van de directeur bedroeg EUR 97.180. Deze beloning bleef binnen het geldende maximum.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn bleven voor de directeur binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag van EUR 145.554 per jaar. De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Bezoldiging van het bestuur

Aan de toezichthoudend bestuurders is geen beloning betaald en zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. In 2023 is aan het bestuur voor een bedrag van € 350 op declaratiebasis vergoed voor de door hen in het kader van hun bestuursfunctie gemaakte reis, verblijf- en representatiekosten.

Beloningsbeleid van medewerkers

Dokters van de Wereld kent een eigen systeem van salarisschalen, een eigen arbeidsvoorwaardenregeling en een eigen systeem van functiewaardering. Medewerkers worden ingeschaald op basis van hun functie, relevante ervaringsjaren, specifieke deskundigheid en een interne benchmark.

Financieel beleid

Het werk van Dokters van de Wereld wordt mede mogelijk gemaakt door financiële steun van particulieren, bedrijven, fondsen, loterijen en bijdragen in natura in de vorm van "gedoneerde" vrije tijd van de vele vrijwilligers.

De totale inkomsten stegen van € 4,2 mln in 2022 naar € 6,5 mln in 2023. Om noodhulp te kunnen bieden na de aardbeving in Turkije en Syrië zijn extra fondsenwervende acties gestart en is een extra bedrag van € 2 miljoen ontvangen van Giro555 en Vermogensfondsen. Tevens ontvingen we een bijzondere eenmalige gift van bijna € 1 mln. Het financiële resultaat 2023 was € 0,5 mln positief.

De totale bestedingen bedroegen € 6 mln. Hiervan konden we 89,4% ofwel € 5,4 mln besteden aan onze doelstellingen. Dit is € 1,9 mln meer dan in 2023, onder andere door de uitvoering van noodhulp in Turkije, Syrië en Oekraïne. De kosten voor fondsenwerving bedroegen ruim € 0,5 mln (9,3% van de bestedingen) en de kosten voor beheer en administratie bedroegen iets minder dan € 0,1 mln. Dit 1,4% van de totale bestedingen en ruim onder het door het bestuur vastgestelde maximum van 4,0%.

De gewenste omvang van de continuïteitsreserve wordt vastgesteld op basis van een risicoanalyse, (zie betreffende paragraaf). Voor eind 2023 bedraagt de benodigde omvang € 0,7 mln. Aan de continuïteitsreserve is ruim € 0,1 mln toegevoegd om deze op het gewenste peil te brengen.

Dokters van de Wereld sluit iedere vorm van (speculatief) beleggen uit. Tijdelijk beschikbare liquide middelen worden op eurospaarrekeningen bij verschillende banken geplaatst.

Risicoanalyse en beheersing

Het analyseren en beheersen van risico's is een belangrijk punt van aandacht. We identificeren en analyseren de volgende risico-categorieën: fluctuaties in onze verschillende inkomstenstromen, risico's die samenhangen met de uitvoering van onze programma-activiteiten; risico's die samenhangen met de uitvoering van fondsenwerving; risico's in de bedrijfsvoering en risico's op het gebied van liquiditeit en solvabiliteit. Per risico-categorie maken we inschattingen van de omvang van het risico, de mate van impact, en de financiële consequenties. Tevens analyseren we of we voldoende maatregelen nemen om de risico's te beheersen en versterken waar nodig ons risicobeleid. We berekenen de mogelijke financiële impact van de geïdentificeerde risico's en bepalen aan de hand hiervan de benodigde hoogte van de continuïteitsreserve. Een verkorte versie van onze risicoanalyse is als bijlage I opgenomen.

Belangrijkste risico's en beheersmaatregelen zijn:

Programma-uitvoering internationaal: We voeren programma's uit in onder andere Oekraïne en grensgebied Turkije-Syrië. Onze partnerorganisaties ter plaatse werken in moeilijke omstandigheden. Dit kan er toe leiden dat programma's onvoldoende of anders worden uitgevoerd dan beoogd. Ook maken collega's internationale reizen in complexe omstandigheden. Risico's liggen op gebied van onvoldoende kunnen voldoen aan afspraken met donoren over programma-uitvoering en daarmee samenhangende inkomsten- en uitgavenstromen, maar ook zijn er persoonlijke risico's voor medewerkers en collega's van partnerorganisaties. We beheersen dit door nauwkeurige monitoring van voortgang van projecten, nauw contact met en zo nodig herzien van afspraken met donoren. Op gebied van veiligheid van collega's versterken we onze veiligheidsprocedures en risico-afwegingen.

Programma-uitvoering nationaal: Het aantal projecten en programma's en de complexiteit van die programma's neemt toe. Zowel qua financieringsstromen, programma-inhoud als qua samenwerkingen met andere organisaties. Hierdoor nemen risico's toe op niet tijdige of kwalitatief onvoldoende projectuitvoering. Tevens zijn er risico's op gebied van financiële beheersing. We mitigeren deze risico's door verdere versterking van structuur en sturing van onze programma's en projecten. Ook is er veel aandacht voor de kwaliteit van ons (medisch) handelen. Voorts wordt de projectcontrollerfunctie verder geprofessionaliseerd.

Fluctuaties in inkomsten: Dokters van de Wereld heeft diverse inkomstenbronnen. Hierdoor is het deels mogelijk om het wegvallen van één inkomstenbron deels te compenseren met andere inkomstenbronnen. Wel kan het wegvallen van één inkomstenbron betekenen dat bepaalde projecten of activiteiten niet langer uitgevoerd kunnen worden. Imagoschade kan grote gevolgen hebben voor inkomsten van donateurs en vermogensfondsen. Bezuinigingen bij de overheid (waaronder onvoldoende dekking van stijgende kosten door inflatie of onvoldoende dekking van overheadkosten in projecten) kunnen grote gevolgen hebben voor specifieke projecten. Bevorderen en bewaken van kwaliteit en imago, zorgvuldige communicatie, relatiebeheer met donoren en pleitbezorging voor onze doelen zijn daarom belangrijke aandachtspunten.

Risico	Kans	Impact	Gevolgen	Beheersmaatregelen
Inschatting van risico's verbonden aan toekomstige inkomstenstromen				
Inkomstendaling door opzegging structurele donateurs door bijv. imagoschade, dalende conjunctuur	25%	25%	Lagere inkomsten, onvoldoende financiering activiteiten, negatief financieel resultaat	Bewaken kwaliteit programmauitvoering en imago. Goede relaties met donateurs, continuïteitsreserve op peil houden
Inkomstendaling door minder éénmalige giften door bijv. imagoschade, dalende conjunctuur	25%	25%	Lagere inkomsten, onvoldoende financiering activiteiten, negatief financieel resultaat	Bewaken kwaliteit programmauitvoering en imago. Goede relaties met donateurs, continuïteitsreserve op peil houden
Inkomstendaling door minder subsidies, door bijv. bezuinigingen overheid	25%	25%	Lagere inkomsten, onvoldoende financiering activiteiten, negatief financieel resultaat	Bewaken kwaliteit programmauitvoering en imago. Goede relaties met subsidie-gevers, continuïteitsreserve op peil houden
Inkomstendaling door opzegging NPL	10%	25%	Lagere inkomsten, onvoldoende financiering activiteiten, negatief financieel resultaat	Bevorderen en bewaken kwaliteit en relatie, continuïteitsreserve op peil houden
Inkomstendaling door reputatieschade bij andere chapters MDM	10%	10%	Lagere inkomsten, onvoldoende financiering activiteiten, negatief financieel resultaat	Actieve participatie in MDM netwerk, kwaliteitswaarborgen, continuïteitsreserve op peil houden
Inschatting van risico's verbonden aan programma-activiteiten				
Terugbetaling van subsidies die als inkomsten waren geboekt	10%	25%	Subsidies moeten deels worden terugbetaald aan de donor	Tijdig programma-activiteiten uitvoeren, bewaken kwaliteit en budget, goede relatie met donoren
Repatriëring medewerkers internationale programma's	10%	100%	Kosten repatriëring, medicatie	Goed dekkende verzekeringen afsluiten, veiligheidsprotocol en trainingen

Risico	Kans	Impact	Gevolgen	Beheersmaatregelen
Uitlopen van projecten i.v.m. onvervulde posities	25%	25%	Baten en kosten niet in par, onvoldoende liquiditeit	Voldoende investeren in W&S en aansturing via P&C-cyclus
Inschatting van risico's verbonden aan fondsenwerving				
Onvoldoende kwaliteit en beschikbaarheid wervingbureaus	10%	10%	Onvoldoende wervingscapaciteit en daardoor onvoldoende inkomsten	Tijdige contractering en goede relaties en evaluaties met wervingsbureaus
Inschatting van risico's die stagnatie en disfunctioneren veroorzaken/risico's in bedrijfsvoering				
Verlies van werkkapitaal	25%	25%	Failliet gaan van banken, 200k gegarandeerd	Spreiding van geldmiddelen
Datalekken/informatieveiligheid (gebaseerd op max. boete van 4% v.d. omzet)	10%	25%	Privacyschending, boete opgelegd door autoriteit	Beveiligingsbeleid, borging ICT-omgeving, interne procedures
Uitval internetverbinding	25%	25%	Stagnatie werkzaamheden, verlies van gegevens en bedrijfsmiddelen	Backup, verzekering
Risico op claims en boetes	25%	25%	Kosten en reputatieschade	Goede procedures en kwaliteitsnormen hanteren
Vertrek/uitval van sleutelfunctionarissen (basis 1/3 loonsom)	25%	50%	Stagnatie van werkzaamheden	Adequate loopbaanbegeleiding, verzuimbegeleiding en -verzekering
Afvloeiing personeel nodig (gebaseerd op totale loonsom)	25%	25%	Kosten bij afvloeiing	Continuïteitsreserve op peil brengen
Afloop of doorlopen van kantoorcontracten (ICT, huur, etc.)	10%	10%	Contracten pas opzegbaar per eerst mogelijke datum, kosten lopen door	Contractduur beperken, tijdig anticiperen op veranderende behoeften
Huisvesting: gebouw niet meer bruikbaar	10%	25%	Tijdelijke huisvesting nodig	Brandpreventie
Financiering				

Risico	Kans	Impact	Gevolgen	Beheersmaatregelen
Onvoldoende dekking voor financiering vaste activa	25%	25%	Onvoldoende mogelijkheid om te investeren in vernieuwing activa	Goed dekkende verzekeringen afsluiten, reserves op peil houden
Onvoldoende werkkapitaal voor opvangen fluctuaties in inkomsten en besteding werkbudgetten (volgt uit kasstroomoverzicht, gemiddelde laatste drie jaren)				

INHOUD

Jaarrekening 2023

Inleiding op de jaarrekening	27
Balans per 31 december	31
Staat van baten en lasten	32
Kasstroomoverzicht	33
Grondslagen	34
Toelichting behorende bij de jaarrekening 2023	35
Toelichting op de balans	36
Toelichting op de staat van baten en lasten	40
Specificatie en verdeling van kosten naar bestemming	45
Overzicht bezoldiging directie	46
Begroting 2024	47

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

1 Vereniging en samenstelling bestuur

Activiteiten vereniging

De vereniging stelt zich ten doel:

Hulp te bieden aan kwetsbare groepen overal ter wereld, als ook in Nederland, om toegang tot en recht op gezondheidszorg te bevorderen en naar kennis en geweten te getuigen over schendingen van de mensenrechten, alsmede het geven van voorlichting aan het publiek, alles in de meest ruime zin des woords.

Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De statutaire naam van de vereniging is Dokters van de Wereld, de vestigingsplaats is Amsterdam. Dokters van de Wereld is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid.

De vereniging Dokters van de Wereld is ingeschreven in het handelsregister van de Amsterdamse Kamer van Koophandel onder nummer 40539494.

Dokters van de Wereld beschikt over:

- ANBI status (Algemeen Nut Beogende Instellingen);
- CBF keurmerk;
- Privacy statement.

Samenstelling van het BESTUUR

1. Voorzitter: Hendrik Verschuur, Hoofd-Halschirurg, KNO-arts bij Haaglanden Medisch Centrum (per 19-06-2021)
2. Penningmeester: Freek Wessels, Investeerder en Cashew Captain bij Johnny Cashew (per 11-12-2021)
3. Secretaris: Chantal van der Horst, Emeritus Hoogleraar Plastische Chirurgie bij AMC (Secretaris per 11-12-2021);
4. Algemeen Bestuurslid: Peter van Keulen, Managing Partner bij Public Matters (per 11-12-2021)
5. Algemeen bestuurslid: Erik Teunissen, Hoofd huisartsenopleiding bij UMC Groningen (per 19-01-2023);
6. Algemeen bestuurslid: Astrid van Vonderen, Commercieel Directeur bij Arbo Unie (per 11-12-2021);

De bestuurders van Dokters van de Wereld werken onbezoldigd. Bestuurders kunnen net als de vrijwilligers reiskosten declareren.

1 Verslag van het bestuur

Algemeen:

2023 is het tweede jaar van het beleidsplan 2022-2025 "Strategie 2022-2025". Dit beleidsplan werd op 19 juni 2021 tijdens de ALV vastgesteld.

We groeien naar een meer samenhangende inzet in Nederland voor 2022-2025; naar een landelijke inzet op vijf thema's voor mensen in kwetsbare posities. Een landelijke inzet betekent: een landelijk hulpverleningsaanbod en een landelijk relevante pleitbezorging. Uit onze huidige needs assessment blijken kwetsbare migranten vaak de grootste drempels tot zorg te hebben. Wij kunnen op termijn groeien naar andere doelgroepen en andere thema's, maar niet naar volledig nieuwe combinaties van thema's en doelgroepen.

Financieel:

We sluiten 2023 af met een positief resultaat van € 486.288 (begroot € 642.000 negatief). Er was een negatief resultaat begroot, omdat tegenover de kosten nog onvoldoende gecontracteerde en toegezegde baten konden worden geplaatst.

De continuïteitsreserve is verhoogd met € 126.961 tot € 696.620 per einde 2023. Dit is in lijn met het reservebeleid van de organisatie dat een continuïteitsreserve voorschrijft op basis van een risico-analyse, zodat een onverwachte daling in de inkomsten opgevangen kan worden uit de continuïteitsreserve. Het overige resultaat wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve. Deze bedraagt € 622.951 aan het eind van 2023. Bestemmingsreserves bevatten gelden waaraan door het bestuur ten behoeve van de doelstelling een bestemming is gegeven. De stand van de bestemmingsfondsen is per eind 2023 € 5.152.

In 2015, 2017 en 2022 is geïnvesteerd in drie zorgbussen. In deze jaren is tevens een 'vooruit ontvangen investeringsbijdrage' gevormd. De in 2015 en latere jaren te boeken afschrijvingskosten worden gecompenseerd vanuit dit fonds, zodat de kosten van de bussen niet ten laste komen van het lopende boekjaar.

Dokters van de Wereld sluit iedere vorm van (speculatief) beleggen uit. Tijdelijk beschikbare liquide middelen worden op eurospaarrekeningen bij verschillende banken geplaatst (ING en ABN-AMRO). Het concentratierisico, rente, bankkosten en de score op de Eerlijke Bankwijzer zijn punten van overweging bij de keuze van de bank.

Kwaliteit:

Er is verder geïnvesteerd in een resultaatgerichte benadering van de organisatie. Er wordt hard gewerkt aan de kwaliteit van processen, met een extra focus op ICT en interne systemen, zowel in het primaire als secundaire proces. Er zijn verdere afspraken en kaders vastgesteld met programmateams rond dekkingsplannen en vrij te maken tijd voor acquisitie en financieringsaanvragen. Met de groei en ontwikkeling van de organisatie zijn er specifieke plannen ontwikkeld voor 2022-2025 voor het optimaal inzetten van het team, hun talenten en de verdere ontwikkeling hiervan.

2. Inleiding op de jaarrekening

De jaarrekening van 2023 omvat de financiële gegevens van de vereniging Dokters van de Wereld en geeft verantwoording over de opbrengsten, bestedingen en financiële positie van de organisatie.

De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Het doel van deze richtlijn is uniform inzicht te verschaffen in de werving van fondsen en de daadwerkelijke besteding aan het doel waarvoor deze fondsen geworven zijn. In aanvulling daarop hebben Goede Doelen Nederland (GDN) en het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) enkele richtlijnen opgesteld. Zo past Dokters van de Wereld bijvoorbeeld de GDN-regeling 'Beloning directeuren' en de GDN-richtlijn 'Financieel beheer goede doelen' toe.

Het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) beoordeelt het bestuur en beleid van fondsenwervende organisaties, hoe geld wordt geworven, hoe het wordt besteed en hoe daarover verslag wordt uitgebracht. Om in aanmerking te komen voor het CBF-keurmerk moet aan een aantal vaste regels zijn voldaan. Een voorbeeld daarvan is de inrichting van het jaarverslag en de jaarrekening volgens de bovengenoemde Richtlijn 650. Dokters van de Wereld is in 2020 na de gebruikelijke, periodieke hertoetsing door het CBF opnieuw erkend als keurmerkhouder.

Toelichting op de inkomsten

Het werk van Dokters van de Wereld wordt mede mogelijk gemaakt door financiële steun van particulieren, bedrijven, fondsen, loterijen en bijdragen in natura in de vorm van "gedoneerde" vrije tijd van de vele vrijwilligers. De inkomsten worden onderverdeeld in 'Baten van particulieren', 'Baten van vermogensfondsen', 'Baten van Subsidies van Overheden', 'Baten van loterijorganisaties', 'Baten van bedrijven' en 'Overige baten'.

De totale inkomsten stegen van € 4.221.132 in 2022 naar € 6.547.290 in 2023. Dit is hoger dan de begroting van € 2.786.958. Om noodhulp te kunnen bieden na de aardbeving in Turkije en Syrië zijn extra fondsenwervende acties gestart en is een bedrag van € 2 miljoen ontvangen van Giro555 en Vermogensfondsen. Tevens werd een niet voorziene anonieme gift ontvangen van € 990.000.

Baten van particulieren

Dokters van de Wereld heeft in 2023 een bedrag van € 1.064.072 aan donaties van particulieren ontvangen. Ten opzichte van 2022 is dit een stijging van € 209.072, voornamelijk als gevolg van meer donateurs en hogere inkomsten vanuit diverse donateurs. De structurele steun vanuit donateurs is belangrijk in ons werk. Derhalve investeren we extra op binding & behoud.

Baten van loterijorganisaties

De bijdrage van de Nationale Postcode Loterij is erg belangrijk voor ons werk. De jaarlijkse bijdrage maakt een groot verschil, en mede dankzij de bijdrage uit de extra trekking in 2022 zijn zij een nog grotere partner van Dokters van de Wereld geworden. In 2023 werd het beneficiënschap van Dokters van de Wereld met de Nationale Postcode Loterij als positief geëvalueerd door de Postcode Loterij en is het partnerschap voor wederom vijf jaar verlengd. Ook ontvangt Dokters van de Wereld een kleine bijdrage uit de Vrienden Loterij.

Donaties in tijd

Dokters van de Wereld is een vrijwilligersorganisatie. Naast donaties in geld ontvangt Dokters van de Wereld ook veel donaties in tijd. Niet alleen bestaat de bezetting van het hoofdkantoor voor een deel uit vrijwilligers, ook voor de projecten zijn de bijdragen van medische vrijwilligers van grote waarde. Zo gaan de chirurgische teams op vrijwillige basis mee met de missies van het Operatie Glimlach project en wordt het Zorgrecht project grotendeels uitgevoerd door vrijwilligers.

Toelichting op de bestedingen

De bestedingen worden uitgesplitst in de volgende categorieën:

1. Besteed aan doelstellingen; deze bestedingen bestaan uit structurele hulp, noodhulp, voorbereiding en coördinatie vanuit Nederland ten behoeve van de binnenlandse en buitenlandse hulpprojecten en voorlichting en bewustwording.
2. Werving van baten (fondsenwerving)
3. Beheer en Administratie

In 2023 bedroegen de totale bestedingen € 6.061.632, waarvan € 5.416.104 is besteed aan de doelstellingen, € 561.345 aan fondsenwerving en € 84.183 aan kosten voor beheer en administratie. Daarmee komt het percentage "besteed aan doelstellingen" op 89,4%. De totale bestedingen kwamen € 2.632.247 hoger uit dan begroot. Na de aardbeving in Turkije/Syrië is extra noodhulp verleend voor een bedrag van € 1.715.000. Verder is extra ingezet op de nationale programma's, hieraan is € 413.523 meer besteed dan begroot. Ook is aan Oekraïne ruim € 300.000 meer noodhulp verleend.

1. Besteed aan doelstellingen

Directe kosten projecten MdM NL

De meeste activiteiten van Dokters van de Wereld zijn gericht op de uitvoering en ondersteuning van projecten met een structureel karakter, die een looptijd van 3 tot 5 jaar hebben. Het merendeel van de projecten wordt door Dokters van de Wereld zelfstandig uitgevoerd in o.a. Nederland en in Tanzania en Sierra Leone. Bij Nederlandse projecten gaat het om Zorgrecht (medisch via de Zorgbus en spreekuur psychosociaal), Zorgcafé (vragen nieuwkomers), SRG (Sexuele Reproductieve Gezondheid) en Kiezen voor Elkaar (mondzorg). Dokters van de Wereld voert zelf noodhulpactiviteiten in Oekraïne uit. Dokters van de Wereld ondersteunt verder noodhulpprojecten van zusterorganisaties binnen het Médecins du Monde netwerk. Gedurende het jaar ondersteunen wij en vragen wij aandacht voor projecten van het Médecins du Monde netwerk. Vanuit de ketenaanpak is pleitbezorging en datacollectie binnen onze eigen programma's sterker ingebed. Er is een onderzoeksagenda vastgesteld binnen ieder programma en op prioritaire thema's. Vanuit onze rol als pleitbezorger zijn er zowel ad hoc acties uitgevoerd als structurele acties vanuit de gekozen prioritaire gebieden. De kosten voor structurele hulp, noodhulp en pleitbezorging tezamen bedroegen € 4.732.991.

Voorlichting en bewustwording

Dokters van de Wereld biedt directe hulp en steun aan kwetsbaren en getuigt van misstanden die wij zien. Voorlichting aan en bewustwording van het publiek en specifieke doelgroepen is een belangrijk onderdeel van ons werk en maakt deel uit van onze missie. In 2023 is € 683.113 besteed aan voorlichting en bewustwording. Dit geld is besteed aan het opzetten en uitvoeren van het voorlichtings- en bewustwordingsbeleid in de vorm van onder andere evenementen, campagnes en publiekvoorlichting. Tevens draagt de communicatieafdeling actief bij in pleitbezorging en ondersteunt programmateams in de ontwikkeling en uitvoering van communicatieactiviteiten en campagnes.

2. Werving baten (fondsenwerving)

In 2023 heeft Dokters van de Wereld € 561.345 besteed aan de werving van eigen baten. De uitgaven aan werving van baten zijn hoger dan de begroting voor 2023, € 18.516, met name vanwege hogere kosten Door-to-Door werving. In deze bestedingscategorie worden kosten opgenomen voor de werving van donateurs, marketing, fondsenwervende mailingen, organisatie van evenementen, aanvragen bij bedrijven en fondsen. De relatieve verhouding van de wervingskosten baten t.o.v. de totale lasten is 9,3%.

3. Middelen besteed aan beheer & administratie

Onder deze categorie vallen kosten die niet direct toegerekend kunnen worden aan onze doelstelling of fondsenwerving. Dit betreft een deel van de kosten voor het management en de financiële- en personeelsadministratie. In 2023 kwamen deze kosten uit op € 84.183, € 12.727 boven de begroting. Met 1,4% kosten voor beheer en administratie komt Dokters van de Wereld dit jaar onder het door het bestuur vastgestelde maximum van 4,0% uit.

Vereniging Dokters van de Wereld

Balans per 31 december

na voorgestelde resultaatbestemming

in EURO's

ACTIVA	2023	2022
Vaste activa		
Financiële vaste activa	19.497	19.497
Immateriële vaste activa	28.919	38.567
Materiële vaste activa	<u>67.211</u>	<u>72.844</u>
	115.627	130.908
Vorderingen en overlopende activa		
Kortlopende vorderingen	<u>1.273.196</u>	<u>1.395.753</u>
	1.273.196	1.395.753
Liquide middelen		
	1.471.619	248.989
	<u>2.860.442</u>	<u>1.775.650</u>
PASSIVA	2023	2022
Reserves en fondsen		
Continuïteitsreserve	696.620	569.659
Algemene reserve	622.951	211.365
Bestemmingsreserve	0	0
Bestemmingsfonds	<u>5.152</u>	<u>57.410</u>
	1.324.723	838.434
Langlopende schulden		
Vooruitontvangen investeringsbijdrage	<u>97.681</u>	<u>35.201</u>
	97.681	35.201
Kortlopende schulden		
Vooruitontvangen investeringsbijdrage	9.186	9.186
Crediteuren	104.415	418.076
Vooruitontvangen opbrengst uit loterijen en programma verplichtingen	1.105.825	302.172
Belastingen en premies sociale verzekeringen	67.998	42.619
Overige schulden	<u>150.614</u>	<u>129.962</u>
	1.438.038	902.015
	<u>2.860.442</u>	<u>1.775.650</u>

Staat van baten en lasten

in EURO 's

	Werkelijk 2023	Begroot 2023	Werkelijk 2022
BATEN			
Baten van particulieren	1.064.072	900.000	855.000
Baten van bedrijfsleven	87.420	76.750	162.670
Baten van organisaties zonder winststreven	2.828.692	833.708	1.913.309
Baten van loterijorganisaties	500.566	500.000	954.713
Baten van subsidies van overheden	736.604	460.500	332.295
Baten van verbonden organisaties	213.534	16.000	993
Baten van andere fondsenwervende org.	0	0	0
Som van de geworven baten	5.430.888	2.786.958	4.218.980
Overige baten	1.117.032	0	2.152
Som der baten	6.547.920	2.786.958	4.221.132
LASTEN			
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting/bewustmaking	683.113	654.586	494.339
Bijdrage projecten MdM Kantoren	2.304.962	209.686	645.528
Bijdrage Oekraïne (Aidsfonds)	63.678	0	368.820
Directe kosten projecten MdM NL	2.364.351	1.950.827	2.042.268
	5.416.104	2.815.099	3.550.955
Werving baten			
Kosten fondsenwerving	561.345	542.829	576.745
	561.345	542.829	576.745
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	84.183	71.456	87.426
	84.183	71.456	87.426
Overige lasten			
Som der lasten	6.061.632	3.429.385	4.215.126
Saldo voor financiële baten en lasten	486.288	-642.427	6.006
Financiële baten en lasten	0	0	0
Saldo van baten en lasten	486.288	-642.427	6.006
Resultaatbestemming			
Toevoegingen / onttrekkingen aan de			
continuïteitsreserve	126.961	0	159.000
algemene reserve	411.585	-642.427	-105.566
bestemmingsreserve	0	0	0
bestemmingsfonds	-52.258	0	-47.428
	486.288	-642.427	6.006
Percentages			
Percentage Besteed aan Doelstellingen	89,4%	82,1%	84,2%
Percentage Fondsenwerving	9,3%	15,8%	13,7%
Percentage Beheer & Administratie	1,4%	2,1%	2,1%

Kasstroomoverzicht

		2023		2022
Overschot / (Tekort)	486.288		6.006	
Afschrijvingen	36.632		29.730	
Cashflow		522.919		35.736
Stijging / (daling) kortlopende schulden	536.023		638.636	
Stijging / (daling) langlopende schulden	62.480		35.201	
Stijging / (daling) financiële activa	0		-9.050	
Stijging / (daling) vorderingen	122.557		-765.826	
Correctie bestemmingsreserve/fonds	1		1	
		721.060		-101.038
Operationele cashflow		1.243.980		-65.302
Investerings in vaste activa	-21.350		-56.456	
Cashflow uit investeringen		-21.350		-56.456
Mutatie liquide middelen		1.222.630		-121.758
Beginsaldo liquide middelen		248.989		370.747
Eindsaldo liquide middelen		1.471.619		248.989
Mutatie liquide middelen		1.222.630		-121.758

Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de "Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 Fondsenwervende Organisaties" (RJ650). Het doel van deze richtlijn is goed inzicht te geven in de kosten van een organisatie en de besteding van inkomsten in relatie tot het doel waarvoor de fondsen bijeengebracht zijn. Deze richtlijn wordt door het Centraal Bureau Fondsenwerving toegepast en getoetst tot verlenging van de Erkenning Goede Doelen Nederland.

Deze jaarrekening is opgesteld naar de grondslag van historische kosten.

Vergelijkbare cijfers

De vergelijkbare cijfers over het voorgaande boekjaar zijn waar nodig aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De activa en passiva zijn opgenomen voor de nominale waarde tenzij in onderstaande toelichting anders is vermeld.

Immateriële vaste activa

De immateriële activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen, welke worden berekend op basis van de geschatte economische levensduur. Immateriële activa wordt in 7 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

De materiële activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen, welke worden berekend op basis van de geschatte economische levensduur. Computerapparatuur wordt in 4 jaar afgeschreven, Inventaris wordt in 5 jaar afgeschreven en de Zorghussen worden in 5 jaar afgeschreven.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging.

Reserve

De opbouw van reserve is nodig om de continuïteit van onze projecten te waarborgen. We streven naar een continuïteitsreserve op basis van een risicoanalyse gebaseerd op de begroting 2024.

Deze reserve voldoet aan de eis van het CBF dat de continuïteitsreserve niet hoger mag zijn dan maximaal anderhalf keer de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie.

Het gedeelte van het eigen vermogen waaraan door het bestuur een specifieke bestemming wordt gegeven, wordt aangeduid als bestemmingsreserve. Deze bestemming kan ook weer door het bestuur worden opgeheven. Het gedeelte van het eigen vermogen waaraan door derden een specifieke bestemming is gegeven, wordt aangeduid als bestemmingsfonds. Mutaties in de reserves gebeuren vanuit de resultaatsbestemming.

Kortlopende schulden

Vooruitontvangen opbrengst uit loterijen en programma verplichtingen

Dit zijn bedragen die we ontvangen hebben in 2023, maar betrekking hebben op activiteiten die plaats vinden in 2024 of later.

De kortlopende schulden zijn verplichtingen met een looptijd korter dan één jaar en zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, tenzij anders is aangegeven.

Toelichting behorende bij de jaarrekening 2023

Resultaatbepaling

In de jaarrekening zijn de ontvangsten en uitgaven toegerekend aan de periode, waarop deze betrekking hebben. Voor zover van toepassing is de begroting ter vergelijking opgenomen.

Baten van particulieren, bedrijven en vermogensfondsen

Dit betreft voornamelijk baten uit mailing-acties, evenementen, donaties en nalatenschappen.

Eveneens zijn inkomsten en subsidies van bedrijven, stichtingen en vermogensfondsen hieronder opgenomen.

Deze inkomsten worden opgenomen in het boekjaar waarin de bestedingen hebben plaatsgevonden.

Per boekjaar 2023 worden baten uit nalatenschappen opgenomen in het boekjaar waarin de nalatenschap ontvangen is (prospectieve verwerking).

Baten van loterijorganisaties

De ontvangen bijdragen van de Nationale Postcode Loterij en de Vriendenloterij zijn als 'Baten loterijorganisaties' opgenomen.

Besteed aan doelstelling, werving baten, en beheer en administratie

De bestedingen bestaan uit organisatiekosten en directe kosten. Onder organisatiekosten worden verstaan de personeelskosten, huisvestingskosten kantoor, automatisering en algemene kosten, alsmede afschrijvingen.

Onder directe kosten verstaan we kosten die direct betrekking hebben op een bepaalde doelstelling, werving baten, gezamenlijke acties of beheer en administratie.

De verdeling van de organisatie kosten is gebaseerd op de tijdsbesteding per bovenstaande activiteit uitgedrukt als percentage van de salaris kosten.

In 2023 hadden de projectkosten grotendeels betrekking op de doelstelling 'structurele hulp' en 'noodhulp'.

De kosten voor publiciteit en communicatie kunnen of 'fondsenwervend' of 'voorlichtend en bewustmakend' danwel beide zijn.

Voor de verdeling van deze kosten wordt per kostensoort gekeken naar de activiteit en wat we met deze activiteit willen bereiken; of we willen fondsenwerven of voorlichten en bewustmaken of beide.

De salariskosten voor publiciteit en communicatie hadden voor 15 % betrekking op Voorlichting en bewustmaking en voor 85% op Fondsenwerving. De overige kosten voor Fondsenwerving hadden voor 50% betrekking op Voorlichting en bewustmaking en voor 50 % op Fondsenwerving.

Kosten toerekening

De toerekening van kostensoorten naar de in de staat van baten en lasten opgenomen doelstellingen gebeurt als volgt:

Lasten die direct in verband staan met één van de doelstellingen worden rechtstreeks toegerekend. Kosten waar dit niet direct voor geldt, worden door middel van een verdeelsleutel toegerekend, gebaseerd op een beoordeling van de relatieve tijdsbesteding aan deze doelstelling door de verschillende afdelingen. Deze verdeelsleutel is gekoppeld aan de kosten van deze afdelingen.

Kostensoort	Doelstelling	Werving	Beheer & administratie	Totaal
Bestuurskosten	0%	0%	100%	100%
Directie	70%	20%	10%	100%
Communicatie	100%	0%	0%	100%
Fondsenwerving	15%	85%	0%	100%
Bedrijfsvoering	80%	0%	20%	100%

In de keuze voor het verdelen van kosten kennen we grotendeels kosten toe aan doelstellingen. In de organisatie en uitvoering van onze programma's werken we actief samen in het bereiken van structurele oplossingen met alle afdelingen, tegelijkertijd zijn vrijwilligers de spil in onze organisatie. De rekrutering en begeleiding van vrijwilligers is belegd bij HR, projectleiders als wel medewerkers, op alle afdelingen werken vrijwilligers actief mee.

We leven van giften en donaties uit fondsen, dit maakt dat werving een belangrijk tweede deel in kostenverdeling is. Hierin is het team van fondsenwerving verantwoordelijk voor de werving en is ook de directeur actief in het verkennen van kansen en aanschrijven van fondsen. Specifieke leden/ medewerkers als wel specifieke kosten zijn gericht op het zorgdragen voor toezicht, goed beleid en goed georganiseerde interne organisatie. Deze kosten rekenen we toe aan beheer en administratie. In ons streven houden we deze kosten zo laag mogelijk. Echter, ieder jaar vinden we het even belangrijk dat nodige investeringen in de organisatie uitgevoerd worden om onze ambities waar te maken. We volgen hier de ingezette lijnen uit het voorgaande beleidsplan en verwachten geen wijzigingen in de verdeelsleutel.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in 2023 beschikbaar zijn gekomen en het gebruik van deze middelen. Het overzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de balans

in EUR

Financiële vaste activa

31-12-2023 31-12-2022

Waarborgsommen	19.497	19.497
	<u>19.497</u>	<u>19.497</u>

De waarborgsom betreft een bedrag ad EUR 9.000 ten behoeve van de verhuur van de kantoorruimte op de Nieuwe Herengracht

(Im)materiële vaste activa

	computer apparatuur	inventaris	zorgbus	totaal materieel	database	totaal immaterieel
Aanschafwaarde per 31 december 2022	72.091	20.550	237.878	330.519	67.523	67.523
Cumulatieve afschrijving per 31 december 2022	-52.301	-11.884	-193.490	-257.675	-28.956	-28.956
<i>Boekwaarde per 1 januari 2023</i>	<u>19.790</u>	<u>8.666</u>	<u>44.388</u>	<u>72.844</u>	<u>38.567</u>	<u>38.567</u>
Correctie aanschafwaarde niet in gebruik	3.049	0	0	3.049	0	0
Correctie cumulatieve afschrijvingen	-3.049	0	0	-3.049	0	0
Investeringen 2023	21.350	0	0	21.350	0	0
Afschrijvingen 2023	-13.700	-4.104	-9.180	-26.984	-9.648	-9.648
Aanschaffingswaarde per 31 december 2023	96.490	20.550	237.878	354.918	67.523	67.523
Cumulatieve afschrijving per 31 december 2023	-69.050	-15.987	-202.670	-287.707	-38.604	-38.604
Boekwaarde per 31 december 2023	<u>27.440</u>	<u>4.563</u>	<u>35.208</u>	<u>67.211</u>	<u>28.919</u>	<u>28.919</u>

Vorderingen en overlopende activa

31-12-2023 31-12-2022

Vorderingen

Alle vorderingen hebben, evenals op 31 december 2023, een overeengekomen looptijd korter dan één jaar.

Vooruitbetaalde bedragen	222.998	371.879
Nalatenschappen	0	73.599
Fondation L'Oreal	20.000	85.000
NPL	500.000	500.000
Donoren	515.937	316.412
Te ontvangen rente	0	0
Overige vorderingen	14.261	48.863
	<u>1.273.196</u>	<u>1.395.753</u>

Dit betreft vooruit betaalde kosten en nog te ontvangen opbrengsten 2023.

31-12-2023 31-12-2022

Liquide middelen

ABN-AMRO Bank N.V.	772.902	167.479
ING	698.717	81.510
	<u>1.471.619</u>	<u>248.989</u>

Toelichting op de balans

in EURO 's

Reserves en fondsen

	31-12-2023	31-12-2022
Continuïteitsreserve		
Continuïteitsreserve: stand per 1 januari	569.659	410.659
Toevoeging/onttrekking	126.961	159.000
Continuïteitsreserve: stand per 31 december	<u>696.620</u>	<u>569.659</u>
Algemene reserve		
Algemene reserve: stand per 1 januari	211.365	316.931
Mutatie 2023 continuïteitsreserve	-126.961	-159.000
Toevoeging/onttrekking reguliere activiteiten	538.546	53.434
Algemene reserve: stand per 31 december	<u>622.951</u>	<u>211.365</u>
Bestemmingsfonds		
Bestemmingsfonds: stand per 1 januari	57.410	104.837
Toevoeging/onttrekking NPL - Corona	0	-50.221
Toevoeging/onttrekking Mondzorg	-37.888	3.543
Toevoeging/onttrekking OPS	-14.370	9.541
Toevoeging/onttrekking Noodfonds	0	-10.290
Bestemmingsfonds : stand per 31 december	<u><u>5.152</u></u>	<u><u>57.410</u></u>

Het resultaat van 2023 bedraagt EUR 486.288 positief en wordt voor EUR 126.961 toegevoegd aan de Continuïteitsreserve voor EUR 411.585 toegevoegd aan de Algemene Reserve en voor EUR 52.258 onttrokken aan het Bestemmingsfonds.

Continuïteitsreserve

De benodigde continuïteitsreserve is vastgesteld op basis van een risico-analyse en is groot genoeg om de belangrijkste organisatie-risico's af te dekken.

Toelichting op de balans

in EURO's

Bestemmingsfonds NPL - Corona

Van de NPL werd in 2022 een éénmalige bijdrage ontvangen ten behoeve van de opschaling van Corona-hulp.
Hieronder wordt het verloop van het fonds toegelicht:

	2023	2022
Stand per 1 januari	0	50.221
Toevoeging	0	0
Onttrekking	0	-50.221
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

Bestemmingsfonds Mondzorg

Van bedrijven werd in 2022 EUR 37.888 ontvangen ten behoeve van Mondzorg in 2023.
Hieronder wordt het verloop van het fonds toegelicht:

	2023	2022
Stand per 1 januari	37.888	34.345
Toevoeging	0	37.888
Onttrekking	-37.888	-34.345
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>37.888</u>

Bestemmingsfonds OPS

De toevoeging heeft betrekking op vooruitontvangen missie-kosten van EUR. 5.152 van een vermogensfonds.
Hieronder wordt het verloop van het fonds toegelicht:

	2023	2022
Stand per 1 januari	19.522	9.981
Toevoeging	5.152	19.522
Onttrekking	-19.522	-9.981
Stand per 31 december	<u>5.152</u>	<u>19.522</u>

Bestemmingsfonds Noodfonds

Van de Gemeente Amsterdam zijn vergoedingen ontvangen ten behoeve van het Noodfonds.
Hieronder wordt het verloop van het fonds toegelicht:

	2023	2022
Stand per 1 januari	0	10.290
Toevoeging	0	0
Onttrekking	0	-10.290
Stand per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

Langlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
Vooruitontvangen investeringsbijdrage		
Vooruitontvangen investeringsbijdrage	35.201	0
Toevoeging aan de reserve	0	36.732
Onttrekking aan de reserve	-9.186	-1.531
Vooruitontvangen investeringsbijdrage stand per 31 december	<u>26.015</u>	<u>35.201</u>

De reserve is gevormd ten behoeve van de zorgbus. Deze is volledig gefinancierd door de NPL in het kader van een extra toekenning van EUR. 500.000 in 2022.

	31-12-2023	31-12-2022
Terug te betalen fees		
Nog te betalen fee MdM Frankrijk	71.666	0
Terug te betalen fees stand per 31 december	<u>71.666</u>	<u>-</u>

De fee heeft betrekking op een investering van MdM Frankrijk in fondsenwerving in de periode 2023-2025 van EUR. 2.130.000 waarvan in de periode 2026-2029 minimaal EUR. 900.000 moet worden terugbetaald.

Totaal langlopende schulden	<u><u>97.681</u></u>	<u><u>35.201</u></u>
------------------------------------	----------------------	----------------------

Kortlopende schulden en belastingen

	31-12-2023	31-12-2022
Vooruitontvangen investeringsbijdrage		
Vooruitontvangen investeringsbijdrage	9.186	4.355
Toevoeging aan de reserve	-9.186	9.186
Onttrekking aan de reserve	9.186	-4.355
Vooruitontvangen investeringsbijdrage stand per 31 december	<u>9.186</u>	<u>9.186</u>

De reserve is gevormd ten behoeve van de zorgbus. Deze is volledig gefinancierd door de NPL in het kader van een extra toekenning van EUR. 500.000 in 2022.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Onder de kortlopende schulden bevinden zich, evenals op 31 december 2022, géén posten met overeengekomen looptijd die langer is dan 1 jaar.

	31-12-2023	31-12-2022
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonbelasting	67.998	42.619

Toelichting op de balans

in EURO's

31-12-2023 31-12-2022

Projectverplichtingen en vooruitontvangen*Projecten onder regie van Dokters van de Wereld*

Projectgelden nog te besteden	219.876	302.172
Vooruitontvangen van MDM Frankrijk	185.390	0
Vooruitontvangen van VNG	158.400	0
Onvoorwaardelijke verplichting MDM Turkije	542.159	0

Te besteden tbv projecten en vooruitontvangen

<u>1.105.825</u>	<u>302.172</u>
------------------	----------------

Projecten genoemd onder projectverplichtingen zijn door de donoren nog niet definitief vastgesteld/afgerekend, hieruit kunnen nog verplichtingen ontstaan.

Crediteuren

<u>104.415</u>	<u>418.076</u>
----------------	----------------

31-12-2023 31-12-2022

Overige schulden

Reservering vakantiegeld	62.428	56.770
Reservering vakantiedagen	34.246	41.962
Te betalen kosten	53.940	31.230
<u>150.614</u>	<u>129.962</u>	

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen**Afdrachtverplichting MDM Frankrijk**

Met MDM Frankrijk is een partnerschap overeengekomen waarin MDM Frankrijk in de periode 2023-2026 een bedrag van in totaal € 2.130.000 investeert in versterking van de fondsenwerving van Dokters van de Wereld Nederland. Van de via deze investering geworven fondsen moet in de periode 2026-2029 minimaal € 900.000 weer worden afgedragen aan MDM Frankrijk. Daartoe wordt een verplichting opgebouwd op de balans (langlopende schuld) naar rato van bestedingen, zodat daarmee in ieder geval de minimale positie van € 900.000 wordt opgebouwd.

Huurverplichtingen

Dokters van de Wereld is in oktober 2018 een huurovereenkomst aangegaan voor het kantoor aan de Nieuwe Herengracht. Deze overeenkomst eindigde op 31 december 2023. In 2023 is de overeenkomst stilzwijgend verlengd voor een periode van 5 jaar. Op jaarbasis bedraagt de huur € 82.411 per einde 2023.

Dokters van de Wereld is in november 2022 een huurovereenkomst aangegaan voor een huisartsenpraktijk aan het Osdorpplein. Deze overeenkomst eindigde op 31 oktober 2023. Daarna is de overeenkomst verlengd tot en met 31 oktober 2024 en daarna stilzwijgend telkens met een jaar. Op jaarbasis bedraagt de huur € 44.418 per einde 2023.

Toekenningen

Dokters van de Wereld is beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij. In 2023 hebben wij wederom € 500.000 mogen ontvangen. Eind 2023 heeft de NPL toegezegd het beneficiëntschap met 5 jaar te verlengen.

Nog niet alle toekenningen zijn vastgesteld/afgerekend, hieruit kunnen nog verplichtingen ontstaan.

Toelichting op de staat van baten en lasten

		in Euro's
BATEN	2023	2022
	begroot 2023	
Baten van particulieren		
- Diverse donateurs	968.219	772.109
- Acties van derden	74.873	6.660
- Nalatenschappen	18.950	74.422
- Contributie lidmaatschap	2.030	1.809
Baten van particulieren	<u>1.064.072</u>	<u>855.000</u>
Baten van bedrijfsleven: giften in geld	87.420	158.820
Baten van bedrijfsleven: giften in natura	-	3.850
Baten van vermogensfondsen	1.463.323	828.819
Baten SHO/Giro555		
- via MdM Duitsland	310.146	689.854
- via MdM Turkije	987.088	-
- via Aidsfonds	68.135	394.637
	<u>1.365.369</u>	<u>1.084.490</u>
Baten van loterijorganisaties		
- Nationale Postcode Loterij (reguliere bijdrage)	500.000	500.000
- Nationale Postcode Loterij (extra bijdrage)	-	500.000
- NPL investering langlopende schuld (3e bus)	-	45.918-
- Vriendenloterij	566	631
	<u>500.566</u>	<u>954.713</u>
Baten van subsidies van overheden	736.604	332.295
Baten van verbonden organisaties	213.534	993
Baten van andere fondsenwervende organisaties	-	-
Som van geworven baten	<u>5.430.888</u>	<u>4.218.980</u>
Overige baten	1.117.032	2.152
Som van de baten	<u>6.547.920</u>	<u>4.221.132</u>

Alle subsidies betreffen incidentele subsidies

Toelichting op de staat van baten en lasten

LASTEN

	2023	Begroot 2023	2022
PROGRAMMA'S HULPVERLENING EN PLEITBEZORGING			
Specificatie en verdeling van kosten naar bestemming			
Voorlichting en bewustmaking			
Communicatiekosten algemeen	252.268	201.658	164.610
Voorlichting	231.688	210.870	231.782
Personeel en vrijwilligers	156.685	192.625	64.154
Organisatiekosten	42.472	49.433	33.793
	<u>683.113</u>	<u>654.586</u>	<u>494.339</u>

Bijdrage projecten onder regie van Médecins du Monde (Mdm)**Noodhulp**

Oekraïne Giro555 (via Mdm Duitsland)	320.277	192.186	644.723
Oekraïne Vermogensfonds (via Mdm Zwitserland)	189.928	-	-
Turkije (via Mdm Frankrijk)	79.757	-	-
Turkije Giro555/Vermogensfonds (via Mdm Turkije)	1.715.000	-	-
Overige	-	17.500	805
	<u>2.304.962</u>	<u>209.686</u>	<u>645.528</u>
Toerekening organisatie kosten	-	-	-
Totaal bijdrage projecten onder regie van Médecins du Monde	<u>2.304.962</u>	<u>209.686</u>	<u>645.528</u>

Financiële eindverantwoording Actie Giro 555 t.b.v. Oekraïne

	Boekjaar	Tot en met boekjaar
Baten		
Baten uit acties van derden	310.146	1.000.000
Rente	-	-
Totaal baten	310.146	1.000.000
		-
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)		
AKV	20.290	65.842
		-
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit	289.856	934.158
		-
Lasten		
Inzicht in bestedingen ter plaatse		
o Besteding ter plaatse door de uitvoerende organisatie	-	-
o Besteding ter plaatse door de internationale koepel	289.856	934.579
o Besteding ter plaatse door de deelnemer zelf	-	-
Totaal bestedingen	289.856	934.579

Financiële eindverantwoording Actie Giro 555 t.b.v. Turkije/Syrië

	Boekjaar	Tot en met boekjaar
Baten		
Baten uit acties van derden	675.261	675.261
Rente	-	-
Totaal baten	675.261	675.261
		-
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)		
AKV	22.088	22.088
		-
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit	653.173	653.173
		-
Lasten		
Inzicht in bestedingen ter plaatse		
o Besteding ter plaatse door de uitvoerende organisatie	-	-
o Besteding ter plaatse door de internationale koepel	653.173	653.173
o Besteding ter plaatse door de deelnemer zelf	-	-
Totaal bestedingen	653.173	653.173

Een bedrag van € 1.715.000 is onvoorwaardelijk toegezegd aan MdM Turkije, dit gehele bedrag is daarom opgenomen in de jaarrekening. Van het deel van SHO/Giro555 ad € 1.000.000 is in 2023 € 653.173 besteed.

Bijdrage projecten onder regie van Aidsfonds

Noodhulp

Oekraïne Giro555	63.678	-	368.820
	<u>63.678</u>	<u>-</u>	<u>368.820</u>
Toerekening organisatie kosten	-	-	-
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Totaal bijdrage projecten onder regie van Aidsfonds	<u>63.678</u>	<u>-</u>	<u>368.820</u>

Financiële eindverantwoording Actie Giro 555 t.b.v. Oekraïne onder regie Aidsfonds

	Boekjaar	Tot en met boekjaar
Baten		
Baten uit acties van derden	68.135	462.772
Rente	-	-
Totaal baten	68.135	462.772
		-
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)		
AKV	4.457	30.274
		-
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit	63.678	432.498
		-
Lasten		
Inzicht in bestedingen ter plaatse		
o Besteding ter plaatse door de uitvoerende organisatie	63.678	432.498
o Besteding ter plaatse door de internationale koepel	-	-
o Besteding ter plaatse door de deelnemer zelf	-	-
Totaal bestedingen	63.678	432.498

Directe kosten projecten onder regie van Dokters van de Wereld

Structurele hulp

Basis Medische Zorg	201.645	144.138	383.129
Medische Post	164.478	224.987	87.715
Helpdesk	44.468	49.679	-
Internationale programma's	203.118	221.362	207.876
Internationale noodhulp	151.803	-	-
SRG	292.868	271.109	158.751
Pleitbezorging & onderzoek	230.100	231.707	270.458
GGZ	54.040	71.914	112.237
Zorgcafé	432.322	345.401	314.585
Mondzorg	195.485	165.515	185.645
Noodfonds Amsterdam	-	-	10.290
Coördinatie programma's	394.024	225.016	311.582
Totaal directe kosten projecten Dokters van de Wereld	<u>2.364.351</u>	<u>1.950.828</u>	<u>2.042.268</u>

Totaal besteed aan de doelstelling

5.416.104	2.815.100	3.550.955
------------------	------------------	------------------

Toelichting op de staat van baten en lasten

in Euro's

	2023	Begroot 2023	2022
Personeelskosten			
Personeelskosten			
Personeelkosten doelstellingen	1.596.252	1.233.743	1.204.780
Personeelkosten fondsenwerving	210.422	293.362	275.115
Personeel beheer en administratie	65.905	57.768	61.463
	<u>1.872.579</u>	<u>1.584.873</u>	<u>1.541.358</u>
Bruto-salarissen			
Bruto-salarissen	1.307.993	1.148.459	1.109.364
Reservering vakantiegeld	103.947	91.877	88.175
	<u>1.411.940</u>	<u>1.240.335</u>	<u>1.197.539</u>
Sociale lasten en pensioenpremies			
Sociale lasten	295.442	229.692	226.533
Pensioenpremies personeel	122.239	114.846	117.286
	<u>417.681</u>	<u>344.538</u>	<u>343.819</u>
Overige vergoedingen			
Reiskostenvergoeding woon/werk	37.792		
Telefoonvergoeding	919		
Thuiswerkvergoeding	4.247		
	<u>42.958</u>		

	2023	Begroot 2023	2022
Overige personeelskosten			
Ziekteverzuim verzekering	50.451	34.000	30.438
Personeelsverzekeringen (WGA/Ongevallen)	9.731	12.000	8.497
Uitkering ziekteverzekering/UWV	-52.016	-	16.412
Mutatie reserve vakantiedagen	-7.715	-	19.507
Ingehuurd personeel	87.068	22.386	18.431
Reis- en verblijfskosten	11.933	14.004	36.894
Opleidingskosten	36.931	32.000	24.779
Kantinekosten	7.428	8.040	8.461
Binding personeel, leden en vrijwilligers (o.a. jubileum 25 jaar)	13.543	11.500	20.840
Thuiswerk/telefoonvergoeding	-	0	14.208
Kosten arbodiensten	5.729	11.000	3.647
Werving en selectie	5.057	5.000	1.886
Overige personeelskosten	37.476	8.000	5.888
	<u>205.616</u>	<u>157.930</u>	<u>177.064</u>

Toelichting personeelskosten:

Gemiddeld aantal medewerkers

In 2023 waren gemiddeld 27,8 werknemers in dienst gerekend op basis van een volledig dienstverband (2022: 24,5)

Per 2023 worden de Overige vergoedingen (reiskosten woon/werk, telefoon en thuiswerk) uitbetaald via de salarisadministratie.

	2023	Begroot 2023	2022
Afschrijvingskosten			
Afschrijving inventaris	4.104	4.102	4.104
Afschrijving computerapparatuur	13.700	9.000	10.093
Afschrijving zorgbussen	9.180	0	5.885
Afschrijving database	9.648	9.648	9.648
	<u>36.632</u>	<u>22.750</u>	<u>29.730</u>

	2023	Begroot 2023	2022
Huisvestingskosten			
Huur en service kosten	72.811	75.000	70.509
Schoonmaakkosten	12.761	8.000	3.079
Overige huisvestingskosten	2.842	11.250	9.684
	<u>88.414</u>	<u>94.250</u>	<u>83.272</u>

	2023	Begroot 2023	2022
Kantoor- en algemene kosten			
Kantoorartikelen	1.978	3.150	7.055
Promotiemateriaal	6.860	5.000	2.761
Telefoon, Fax en internet	10.478	9.000	13.036
Portokosten	215	1.100	708
Kopieerkosten	6.291	6.000	5.930
Abonnementen	-	500	109
Contributies	21.658	18.600	22.613
Administratiekosten	20.044	13.600	15.951
Automatiseringskosten	83.200	64.000	72.961
Diverse verzekeringen	16.871	8.800	12.243
Kosten wagenpark	34.472	16.000	0
Accountants	30.981	23.000	21.950
Bankkosten	1.253	660	972
Bestuurskosten	1.608	1.000	3.897
	<u>235.909</u>	<u>170.410</u>	<u>180.186</u>

Totaal kantoorkosten			
Kantoorkosten doelstellingen	478.452	354.685	379.905
Kantoorkosten fondsenwerving	69.840	76.967	64.384
Kantoor beheer en administratie	18.279	13.688	25.963
	<u>566.570</u>	<u>445.340</u>	<u>470.252</u>

Toelichting op de staat van baten en lasten

in Euro's

	2023	Begroot 2023	2022
Werving lasten			
Kosten database	14.598	15.000	15.038
Overige kosten	208.393	125.500	168.628
Mailing acties	56.037	30.000	52.174
Bankkosten	2.056	2.000	1.407
	<u>281.084</u>	<u>172.500</u>	<u>237.247</u>
Personeels- en vrijwilligerskosten	210.421	293.362	230.895
Organisatiekosten	69.840	76.967	108.604
	<u>561.345</u>	<u>542.829</u>	<u>576.746</u>

	2023	Begroot 2023	2022
Beheer & administratie			
Personeels- en vrijwilligerskosten	65.905	57.768	70.669
Organisatiekosten	18.278	13.688	16.757
	<u>84.183</u>	<u>71.456</u>	<u>87.426</u>
Totale lasten	6.061.632	3.429.385	4.215.126

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming, 2023

	Programma's			Werving baten	B&A	Totalen		
	Voorlichting bewustmaking	Structurele hulp	Noodhulp	Werving baten	Beheer en Administratie	Totaal 2023	Begroot 2023	Totaal 2022
1 Bijdrage projecten MDM	-	-	2.304.962	0	-	2.304.962	209.686	1.024.638
2 Directe project kosten	-	552.481	-	0	-	552.481	604.458	545.240
3 Publiciteit en communicatie	483.955	-	-	0	-	483.955	412.528	396.392
4 Fondsenwerving	-	-	-	281.084	-	281.084	172.500	237.247
5 Personeelskosten	172.099	1.597.791	-	235.767	72.538	2.078.195	1.742.803	1.718.422
6 Huisvestingskosten	6.628	68.035	-	10.899	2.852	88.414	94.250	83.272
7 Kantoor-en algemene kosten	17.685	181.533	-	29.080	7.611	235.909	170.410	180.185
8 Afschrijvingen	2.746	28.189	-	4.515	1.182	36.632	22.750	29.730
Totaal kosten	683.113	2.428.029	2.304.962	561.345	84.183	6.061.632	3.429.385	4.215.126

Vereniging Dokters van de Wereld

Directie

Dokters van de Wereld heeft een eenhoofdige directie.

Per 01-09-2020 is Jasper Kuipers door het bestuur aangesteld als Algemeen Directeur.

Het jaarinkomen van de directeur is lager dan het maximum zoals is vastgesteld in december 2020 op basis van de BSD-score per 1 juli 2020. De totale BSD-score is 380 (functiegroep G).

Het jaarinkomen van de individuele directieleden (in loondienst) blijft binnen het maximum van EUR 120.741 (1 FTE/12 mnd), volgens de Regeling beloning directeuren van goeddoelenorganisaties. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van EUR 145.554 per jaar. Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar hoofdstuk bezoldiging in het Bestuursverslag.

Overzicht bezoldiging directie

Naam	Jasper Kuipers	Jasper Kuipers
	Algemeen Directeur	Algemeen Directeur
Functie	2023	2022
Dienstverband		
Aard	Onbepaald	Bepaald
Uren (voltijds werkweek)	40	40
Parttime percentage	100%	100%
Periode	01-01-2023 t/m 31-12-2023	01-01-2022 t/m 31-12-2022
Bezoldiging (in EUR)		
Jaarinkomen:		
Bruto loon/ salaris	89.982	85.565
Vakantiegeld	7.199	6.845
Eindejaarsuitkering, 13e/ 14e mnd	0	0
Totaal jaarinkomen	<u>97.180</u>	<u>92.411</u>
Belastbare vergoedingen/ bijtellingsen	0	0
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	8.975	8.615
Uitkering beëindiging dienstverband	<u>0</u>	<u>0</u>
Totaal overige lasten en vergoedingen	<u>8.975</u>	<u>8.615</u>
Totaal bezoldiging 2022	101.025	
Totaal bezoldiging 2023	106.156	

Vereniging Dokters van de Wereld

Begroting 2024

Baten	Gerealiseerd 2023	Begroot 2023	Begroot 2024
Baten van particulieren	1.064.072	900.000	1.300.000
Baten van bedrijfsleven	87.420	76.750	98.750
Baten van organisaties zonder winststreven	2.828.692	833.708	658.652
Baten van loterijorganisaties	500.566	500.000	500.000
Baten van subsidies van overheden	736.604	460.500	836.263
Baten van verbonden organisaties	213.534	16.000	967.025
Baten van andere fondsenwervende org.	0	0	0
Som van de geworven baten	5.430.888	2.786.958	4.360.690
Overige baten (incl. rente)	1.117.032	0	23.346
Totaal beschikbaar voor doelstelling	6.547.920	2.786.958	4.384.036
Lasten			
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting/bewustmaking	683.113	654.586	1.048.331
Vorbereiding en coördinatie	-		
Structurele hulp	2.364.351	1.950.827	2.285.866
Noodhulp	2.368.640	209.686	890.336
	<u>5.416.103</u>	<u>2.815.100</u>	<u>4.224.533</u>
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	561.345	542.829	816.016
	<u>561.345</u>	<u>542.829</u>	<u>816.016</u>
Beheer en administratie			
Beheer en administratie	84.183	71.456	79.943
	<u>84.183</u>	<u>71.456</u>	<u>79.943</u>
Totale bestedingen	6.061.632	3.429.385	5.120.492
Overschot /tekort	486.288	-642.427	-736.456

In november van elk jaar wordt de begroting opgesteld voor het komende jaar. Inkomsten worden al naar gelang de waarschijnlijkheid van ontvangst percentageel toebedeeld aan de totale inkomsten. De lasten komen tot stand op basis van een gewenste operationele activiteiten in het nieuwe jaar. Het verschil van toegezegde inkomsten en gebudgetteerde lasten laat zien hoeveel inkomsten er nog geworven moeten worden.

Amsterdam, 30 april 2024

Astrid van Vonderen
Algemeen bestuurslid

Freek Wessels
Penningmeester

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Dokters van de Wereld.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Dokters van de Wereld te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Dokters van de Wereld per 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans op 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Dokters van de Wereld zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- begroting 2024.

Wamberg Offices
Wamberg 37
1083 CW Amsterdam
Telefoon 020 571 23 45

E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, zijnde het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 3 mei 2024

Dubois & Co. Registeraccountants

A.A. Hammega RA